

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Markéta Gotschalková

Metodika vyšetřování vražd

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: prof. JUDr. Jan Musil, CSc.

Katedra: Katedra trestního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 1. 11. 2023

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 1. 11. 2023

Markéta Gotschalková

Ráda bych zde vyjádřila veliké poděkování panu prof. JUDr. Janu Musilovi, CSc. za jeho odborné vedení, cenné připomínky a velikou trpělivost, kterou se mnou při psaní této práce měl.

Obsah

Úvod.....	6
1. Trestný čin vraždy z pohledu práva.....	8
1.1. Vražda prostá.....	9
1.2. Vražda spáchaná s rozmyslem nebo po předchozím uvážení	10
1.3. Znamky skutkové podstaty.....	11
1.4. Zabití	12
1.5. Vražda novorozeného dítěte matkou.....	12
2. Kriminalistická charakteristika vražd.....	14
2.1. Způsob páchaní	14
2.1.1. Podle připravenosti.....	15
2.1.2. Podle použití zbraně	17
2.1.3. Podle způsobu usmrcení.....	18
2.1.4. Podle způsobu utajení.....	19
2.2. Osobnost pachatele trestného činu vraždy	21
2.3. Osobnost oběti.....	23
2.4. Motiv vražd	24
2.5. Kriminální situace	25
3. Typické stopy	27
4. Typické vyšetřovací situace.....	29
5. Zvláštnosti předmětu vyšetřování.....	32
6. Zvláštnosti podnětu k vyšetřování.....	34
7. Zvláštnosti počátečních vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů.....	36
7.1. Podezření, že byla spáchána vražda, ale tělo chybí.....	36
7.2. Nález mrtvolky s příznaky násilné smrti.....	37
7.3. Zvláštnosti ohledání těla mrtvolky nebo její čisti	42
7.4. Zvláštnosti soudně lékařské expertiza.....	44
8. Zvláštnosti vyšetřovacích verzí, plánování a organizování vyšetřování	46

9.	Zvláštnosti následných vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů	48
9.1.	Zvláštnosti výslechu obviněného	49
9.2.	Zvláštnosti výslechu svědka	50
9.3.	Zvláštnosti expertiz	51
9.4.	Zapojení veřejnosti	52
9.5.	Prevence	53
9.6.	Rekognice	54
9.7.	Rekonstrukce	57
10.	Nové technologie využitelné při vyšetřování vražd.....	58
10.1.	Umělá inteligence	58
10.2.	Nové metody	61
	Závěr.....	62
	Seznam použitých zdrojů	65
	Abstrakt	69
	Abstract	70

Úvod

Hodnota lidského života může být vnímána individuálně s ohledem na kulturu, společnost nebo dobu, ve které člověk žije. Z pohledu práva a většinové společnosti představuje právo na život hodnotu, které si ceníme nejvíce. Právní řád poskytuje lidskému životu nejvyšší možnou míru ochrany. Aby ochrana zajištěná právem mohla být náležitě realizována, je nezbytné, disponovat metodikami, které usnadní dopadení a následné potrestání pachatelů takto závažné trestné činností.

Metodika vyšetřování vražd sehrává důležitou úlohu nejen při nalezení pachatele, ale zároveň přispívá k zajištění spravedlnosti pro pozůstalé i samotnou oběť tím, že pomáhá postavit pachatele před soud a dosáhnout jeho spravedlivého potrestání. Násilné usmrcení člověka představuje pro okolí oběti velikou emoční a psychickou zátěž. Skutečnost, že se podaří dosáhnout spravedlnosti, může být veliké zadostiučinění pro příbuzné a osoby blízké.

Dobře vypracovaná metodika vyšetřování vražd působí i preventivně, čímž přispívá k lepší ochraně společnosti. To je velmi důležitá deviza, kterou metodika kromě postupů vyšetřování přináší. Každý člověk chce mít pocit, že žije ve státě, kde je jeho lidský život náležitě chráněn a žít v pocitu bezpečí, který je nesmírně důležitý pro spokojený život.

Souhrn všech těchto aspektů je důvod, proč jsem si zvolila metodiku vyšetřování vražd za téma své práce. Zaujala mě nejen samotná realizace vyšetřování, ale i přesah který metodika přináší.

Jedná se o téma velmi obsáhlá a rozmanitá. Z toho důvodu bych se chtěl zaměřit na podání uceleného obrazu jednotlivých aspektů metodiky, který čtenáři umožní, nahlédnout do zákulisí vyšetřování.

V úvodu práce bych chtěla rozebrat trestný čin vraždy z pohledu práv, nastínit jeho skutkovou podstatu a porovnat trestný čin vraždy s trestným činem zabití a vraždou novorozeného dítěte matkou.

Ve druhé kapitole se budu věnovat kriminalistické charakteristice vraždy. Zejména pak osobnosti pachatele, osobnosti oběti a motivu.

V následujících kapitolách se zaměřím již na samotnou metodiku vyšetřování vražd a její jednotlivé komponenty. Popíši typické stopy, vyšetřovací situace, zvláštnosti předmětu vyšetřování a podnětů k vyšetřování, vyšetřovací verze či následné vyšetřovací úkony.

V závěrečné kapitole bych chtěla nastínit nové metody a postupy, které mohou být pro vyšetřování vražd přínosné. Zejména umělou inteligenci, která v současné době získává stále více pozornosti a veřejného zájmu. Nejen, že poskytuje kriminalistům novém možnosti jak

dopadnout pachatele, ale zároveň i pachatelů může usnadnit spáchání trestného činu vraždy. Z toho důvodu bych se chtěla této problematice, alespoň na závěr dotknout a poukázat na rizika, která mohou být s použitím umělé inteligence spojena.

1. Trestný čin vraždy z pohledu práva

Lidský život je hodnota, které si v současné demokratické společnosti ceníme nejvíce. Toto pojetí má základ v čl. 6. Listiny základních práv a svobod a základních lidskoprávních dokumentech. Jedním z nejstarších dokumentů je Všeobecná deklarace lidských práv, kterou v roce 1948 vydalo OSN. Ochrana lidského života je také obsažena v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod z roku 1950, Mezinárodním paktu o občanských a politických právech z roku 1966, Úmluvě o právech dítěte z roku 1989 a Listině základních práv Evropské unie z roku 2000.¹

Současné pojetí ochrany lidského života se odráží v systematické zvláštní části zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen TZ), jejíž řazení reflektuje důležitost chráněného zájmu. Z toho důvodu je trestný čin vraždy upraven hned na úvod v hlavě I. S přihlédnutím k tomu, že lidský život a zdraví mohou být ohroženy i při útocích, jejichž primárním cílem jsou jiné vztahy, přistoupil zákonodárce k rozšíření ochrany tím, že promítá příslušné znaky do základních či kvalifikovaných skutkových podstat, které nalezneme v ostatních hlavách.²

Odlisný přístup k ochraně lidského života obsahoval zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon. Tehdejší socialistický stát kladl na první místo zájmy státu. Konkrétně se jednalo o trestné činy proti republice. Oproti tomu trestné činy proti životu byly upraveny až v hlavě VII.³

Trestný čin vraždy je v současném trestním zákoníku definován následovně:

§140

(1) Kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až osmnáct let.

(2) Kdo jiného úmyslně usmrtí s rozmyslem nebo po předchozím uvážení, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až dvacet let.

(3) Odnětím svobody na patnáct až dvacet let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 a) na dvou nebo více osobách, b) na těhotné ženě, c) na dítěti mladším patnácti let, d) na úřední osobě při výkonu nebo pro výkon její pravomoci, e) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti, f) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji

---

¹ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, str. 1497

² JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3. str. 529

³ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, str. 1497

obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, g) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, h) opětovně, i) zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, nebo j) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový prospěch nebo ve snaze zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin nebo z jiné zavrženíhodné pohnutky.

(4) Příprava je trestná.“

Vražda se dělí na základě míry úmyslného způsobení následku na vraždu prostou a vraždu spáchanou s rozmyslem a po předchozím uvážení.

1.1. Vražda prostá

Vražda prostá je upravena v § 140 odst. 1 TZ. Jedná se o úmyslné usmrcení jiného bez předchozího rozmyslu nebo předchozího uvážení. Pachatel nejedná v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli, anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného. Vražda prostá je definována negativně ve vztahu k vraždám závažnějšího charakteru. Řadíme sem typicky vraždy spáchané v afektu.⁴

*„Afektem rozumíme silný, bouřlivě a krátce probíhající citový stav (např. hněv, zděšení, radost, nadšení), zpravidla provázený vegetativními reakcemi (zrudnutí, zblednutí, změna rytmu dechu, pocení, bušení srdce atd.), mimickými projevy či zvláštnostmi hlasového projevu a gestikulací“.*⁵ Z pohledu trestního práva je relevantní afekt negativního charakteru. Tedy afekt strachu a zloby. Afekt sám o sobě nemá vliv na formu zavinění, jelikož pachatel si je vědom toho, co chce udělat a jaké důsledky může jeho jednání mít, avšak v danou chvíli je mu to lhostejné.⁶

---

⁴ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3. str. 532

⁵ HOŘÁK, Jaromír. Vražda a zabití v novém trestním zákoníku in Bulletin advokacie. Praha: Česká advokátní komora v Praze. ISSN 1210-6348. str. 57

⁶ HOŘÁK, Jaromír. Vražda a zabití v novém trestním zákoníku in Bulletin advokacie. Praha: Česká advokátní komora v Praze. ISSN 1210-6348. str. 58

1.2. Vražda spáchaná s rozmyslem nebo po předchozím uvážení

Úprava je obsažena v § 140 odst. 2 TZ. Byť se jedná o samostatnou skutkovou podstatu, z obsahového hlediska se se jedná více o skutkovou podstatu kvalifikovanou. Pokud ji porovnáme se zněním obsaženém v § 140 odst. 1 TZ zjistíme, že se liší pouze jedním znakem, který se vztahuje k míře úmyslného zavinění. Ačkoliv tento znak zvyšuje závažnost činu, nedochází ke změně jeho elementární povahy. Ustanovení § 140 odst. 2 je tedy speciální vůči § 140 odst. 1.

Kritériem, dle kterého oddělujeme vraždu prostou od závažnějších forem, je rozmysl. Samozřejmě i vražda prostá vyžaduje úmyslné jednání pachatele. Tedy jistou elementární rozumovou úvahu, avšak rozmysl představuje intenzivnější stupeň myšlenkové činnosti. Jedná se o úvahu, které předchází spáchání činu bezprostředně.⁷

Jednání pachatele po předchozím uvážení nebo s rozmyslem je považováno za čin nebezpečnější. Postoj pachatele v tomto případě vykazuje jistou lhostejnost či neúctu k lidskému život. Zejména s ohledem na to, že pachatel nejedná na základě jednorázové zkratové reakce, ale naopak si své jednání rozmyšlí a činní konstruktivnější myšlenkové úvahy.

Předchozí uvážení se vztahuje nejen na rozhodnutí spáchat trestný čin vraždy, ale také na prostředky, které pachatel použije a způsob, jakým trestný čin spáchá. Není zapotřebí, aby se jednalo o sofistikované naplánování činu, ale postačí uvážení v rozhodujících okolnostech.

Rozmysl oproti tomu může být ve formě krátké úvahy. Pachatel sice zvažuje volbu prostředků, ale je zde absence plánování. Pachatel neplánuje dopředu, ale tzv. za pochodu v průběhu trestného činu.⁸

---

⁷ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3. str. 530

⁸ HOŘÁK, Jaromír. Vražda a zabití v novém trestním zákoníku in Bulletin advokacie. Praha: Česká advokátní komora v Praze. ISSN 1210-6348, str. 58

1.3. Znaký skutkové podstaty

Objekt

Objekt trestného činu vraždy je lidský život. Aby bylo možné objekt správně definovat a uchopit, je nezbytné stanovit začátek a konce lidského života.

Plod se stává člověkem začátkem porodu. Toto pojetí má základ v § 142 TZ, dle kterého je možné spáchat vraždu usmrcením novorozeného dítěte i při porodu. Začátek porodu je okamžik, kdy dítě započne opouštět tělo matky. Jedná se o hlavičku nebo jinou část dítěte. K odlišné definici je nutné přistoupit v případech operativního vynětí dítěte tzv. císařského řezu.

Za konec lidského života se považuje biologická smrt mozku. Definice smrti je obsažena v § 2 písm. e) zákona č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých předpisů (transplantační zákon). Smrt je zde definována jako: „*nevratná ztráta funkce celého mozku, včetně mozkového kmene.*“

Objektivní stránka

Je určena způsobeným následkem, kterým je v případě vraždy usmrcení. Není podstatné, zda se jedná o konání nebo opomenutí, jaké prostředky byly použity nebo zda se jednalo o krátkodobé či postupné usmrcení.

Subjekt

Pachatelem může být kdokoliv s výjimkou usmrcení novorozeného dítěte matkou. Zde pachatelem může být pouze matka novorozeného dítěte.

Subjektivní stránka

Subjektivní stránka v případě vraždy vyžaduje úmysl, u kterého je nezbytné, aby směřoval k následku, kterým je usmrcení.⁹

---

⁹ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3. str. 536-537

1.4. Zabití

Jedná se o privilegovanou skutkovou podstatu úmyslného usmrcení člověka. Od vraždy se liší tím, že čin je spáchán v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli, anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného chování poškozeného. Jde o případy, kdy pachatel jedná na základě emočního stavu, který lze považovat za omluvitelné hnutí mysli. Za předpokladu, že nebyla narušena jeho schopnost rozpoznat protiprávnost svého činu a ovládnout své jednání.

Strachem se rozumí strach vysoké intenzity, který byl vyvolán závažnými okolnostmi. Pachatel se obává například o svůj život nebo život blízké osoby. Úlek a zmatek jsou duševním stavem, během kterého pachatel jedná zkratovitě.¹⁰

Reakce na zavrženíhodné jednání poškozeného je takové jednání poškozeného, které je dle společensky obecně uznávaných pravidel etiky mimořádně zlé, zraňující a ponižující.¹¹

S přihlédnutím k poměrně rozsáhlé úpravě je potřeba, vykládat tyto situace spíše restriktivně.¹²

1.5. Vražda novorozeného dítěte matkou

V tomto případě je postihována matka, která v rozrušení způsobeném porodem úmyslně usmrtí své novorozené dítě. Činí tak při porodu nebo bezprostředně po něm. Matka je konkrétním subjektem, jejíž jednání spočívá v úmyslném usmrcení novorozeného dítěte. Toto jednání je považováno za méně závažné oproti vraždě, pokud jsou současně splněny zákonné znaky. V opačném případě je čin kvalifikován jako vražda dle § 140 TZ. Jako zabití může být jednání matky posuzováno tehdy, pokud usmrtí své novorozené dítě v rozrušení, které ovšem nebylo vyvoláno porodem, ale jinými okolnostmi. Pro určení, zda matka jednala skutečně v rozrušení, mající původ v porodu, je důležitým podkladem posudek znalce.¹³

---

¹⁰ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3. str. 532

¹¹ HOŘÁK, Jaromír. Vražda a zabití v novém trestním zákoníku in Bulletin advokacie. Praha: Česká advokátní komora v Praze. ISSN 1210-6348 str. 54

¹² JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3. str. 536

¹³ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3. str. 541

„Rozrušení způsobené porodem je výjimečné rozpoložení matky, které má původ ve fyziologických procesech vyvolaných porodem. Tento psychický stav oslabuje vůli matky a její odolnost vůči vnějším i vnitřním podnětům a brzdí plné rozvinutí mateřského pudu. Musí být způsoben porodem a nemůže tedy jít o nějaké jiné rozrušení vyvolané jinými příčinami...není možné ho zaměňovat s obecnými podmínkami trestní odpovědnosti, vyjádřenými v ustanoveních o nepřičetnosti a zmenšené přičetnosti.“ ¹⁴

---

¹⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. BECK, 2012, ISBN 978-80-7400-428-5 str. 1498

2. Kriminalistická charakteristika vražd

Do kriminalistické metodiky vyšetřování vražd řadíme nejen trestný čin vraždy § 140, ale také ostatní trestné činy proti životu, jako je § 141 zabití, § 142 vražda novorozeného dítěte matkou, § 143 usmrcení z nedbalosti, § 144 účast na sebevraždě.¹⁵

Pro účelné vypracování metodiky je zapotřebí důkladná znalost zákonitostí průběhu páčání trestného činu. Kriminalistika se omezuje pouze na ty znaky, které jsou kriminalisticky relevantní. Právě souhrn těchto znaků utváří kriminalistickou charakteristiku trestného činu.¹⁶ *"Kriminalistická charakteristika trestného činu je popisem kriminalisticky relevantních vlastností trestného činu, tj. takových vlastností, které ovlivňují proces tvorby stop a proces poznání trestného činu."*¹⁷

Do kriminalistické charakteristiky trestného činu vraždy řadíme: způsob páčání trestného činu, osobnost pachatele trestného činu, osobnost oběti trestného činu, motiv trestného činu a kriminální situaci.¹⁸

2.1. Způsob páčání

Způsob páčání trestného činu je jedním ze základních komponentů kriminalistické charakteristiky. Ze způsobu, jakým byl trestný čin spáchán, lze vyčíst mnoho kriminalisticky relevantních informací.

Kriminalistická charakteristika posuzuje způsob, jakým byl trestným čin spáchán z několika hledisek: míra připravenosti činu, použití zbraně, způsob usmrcení a způsob utajení.

---

¹⁵ PORADA, Viktor. Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019 str. 1011

¹⁶ MUSIL, Jan. Úvod do kriminalistiky. 3. nezm. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky str. 35

¹⁷ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004. str. 31

¹⁸ MUSIL, Jan. Úvod do kriminalistiky. 3. nezm. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999 str. 36

2.1.1. Podle připravenosti

Vraždy nepřipravené jsou charakteristické tím, že doba mezi rozhodnutím pachatele spáchat trestný čin a jeho uskutečněním je velmi krátká nebo útok následuje ihned. Do této kategorie spadají i případy, kdy mezi samotným rozhodnutím spáchat trestný čin a jeho realizací uplyne delší doba, avšak pachatel nepodniká žádné kroky, které by vedly k přípravě. Charakteristickými pro tuto skupinu jsou vraždy páchané v afektu, silném rozrušení či ze strachu.¹⁹

Pachateli tohoto typu vražd jsou často osoby bez kriminální minulosti.²⁰ Spouštěčem jejich vražedného jednání může být dlouhodobé a nadměrné působení stresu či opakovaná provokace. Příčinu jejich chování lze hledat nejen ve vlivu vnějších okolností, ale také v osobní struktuře jednotlivce. To se může projevat impulzivním jednáním, emoční labilitou nebo sníženou odolností vůči stresu.²¹

Vraždy nepřipravená se vyznačují následujícími znaky:

- Vražda je páchána za situace, která nesvědčí pachateli (před svědky, na veřejných místech).
- Pachatel se k činu dozná, lze se setkat i s pokusem o sebevraždu.
- Pachatel nemá předem připravenou výpověď, což umožňuje brzkým, vhodně vedeným výslechem a správně kladenými otázkami, docílit pravdivé výpovědi.
- Pachatel setrvává na místě činu nebo v jeho nedalekém okolí, vyčká na příjezd PČR.
- Pachatel většinou volí zbraň, kterou má v daný moment po ruce (kámen, cihla, tyč, kuchyňský nůž). Zbraň zanechává na místě činu a nesnaží se odstranit daktyloskopické nebo jiné biologické stopy.²²

---

¹⁹ PORADA, Viktor. Kriminální technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, ISBN 978-80-7380-741-2 3 str. 1011

²⁰ STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-194-7. str. 16

²¹ PAVLOVSKÝ, Pavel. Soudní psychiatrie a psychologie. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2618-2. str. 201

²² PORADA, Viktor. Kriminální metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. str. 77-78

- U obětí se setkáváme s mnohočetnými poraněními.²³

Následující příklad je ukázkou vraždy nepřipravené. Spouštěčem byl drobný konflikt s obětí, který vyústil až k vražednému jednání pachatele.

Zvlášť závažný zločin vraždy se odehrál 4. 9. 2021 nedaleko Protivína. Případ začal nahlášením hořícího vozidla. Při širším ohledání místa bylo nalezeno tělo mladé ženy, na kterém byly stopy násilí, svědčící o násilném trestném činu. Kriminalisté v krátké době zjistili, že pachatel je soused oběti, který ji po náhodném setkání a drobném konfliktu napadl. Napadení se odehrálo v chodbě bytového domu. Pachatel ženu následně zatáhl k sobě do bytu a tam ji brutálně zavraždil. Tělo poté převezl z Českých Budějovic k blízkosti zmíněného Protivína, kde tělo pohodil do lesa. Vozidlo podpálil na lesní cestě a z místa činu odešel pěšky. Obviněný se následně kriminalistům doznal.²⁴

Vraždy připravené na rozdíl od vražd nepřipravených jsou více promyšlené a pachatel se snaží o jejich utajení. Mezi rozhodnutím spáchat trestný čin a samotným jednáním uplyne delší časový úsek. Během této doby pachatel vyvíjí činnost, směřující k vytvoření vhodných podmínek, které usnadní spáchání zločinu.²⁵

Příprava vraždy spočívá v tom, že pachatel si vybírá vhodnou oběť, mapuje její denní harmonogram, volí vhodné místo a čas, případně se snaží navázat s obětí bližší vztah. Zvažuje, jakou zbraň nebo prostředky k vraždě použije. Po vraždě se snaží zločin utajit a odvést od sebe podezření. Vytvoří si falešné alibi, přemístí mrtvolu či promyšleně ničí stopy.²⁶

S ohledem na rozvoj organizované kriminality je vhodné, alespoň troch rozebrat vraždy připravené organizovanou skupinou. Znaky jsou v základu podobné výše uvedeným. Vzhledem k většímu počtu zapojených osob se však vyznačují určitými zvláštnostmi a větší variabilitou použitých možností.

---

²³ STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-194-7. str. 16

²⁴ MATZNER, Jiří, Mimořádně brutální vražda objasněna. In: Policie.cz, citováno dne 28.6.2023. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/mimoradne-brutalni-vrazda-objasnena.aspx>

²⁵ PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. str 78

²⁶ PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. str 79

Důvodem, díky kterému se skupina rozhodne spáchat trestný čin, je nejčastěji zjištěný motiv, vyřizování účtů nebo vražda na objednávku. Vražda bývá předem promyšlená a naplánovaná. Pachatelé pečlivě volí místo činu, které je dostatečně odlehlé a nehrozí, že je někdo spatří. Vzhledem k velikosti a organizovanosti skupiny, dochází k zapojení více osob, které pomáhají například se zahlazováním stop, přípravou zločinu nebo zajišťují ústup z místa činu. Není výjimkou, že někteří členové těchto skupin mají kriminální minulost. Díky tomu jednájí s větší profesionalitou, lépe ovládají zbraň nebo využívají své zkušenosti, což maximalizuje úspěch provedení.²⁷

2.1.2. Podle použití zbraně

Definice zbraně se v jednotlivých právních předpisech liší. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, definuje zbraň jako: „*cokoliv, co může způsobit útok proti tělu důraznější.*“ V zákoně č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, se zbraní rozumí pouze střelná zbraň a zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, za zbraň považuje: „*zbraň střelnou, bodnou, sečnou, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek, speciální náloživo.*“²⁸ Kriminalistika zbraní rozumí: „*speciální nástroj, sloužící k mechanickému destruktivnímu působení na lidský organismus.*“²⁹

Dle faktoru použití zbraně rozdělujeme vraždy na dvě skupiny. První skupinu tvoří **vraždy spáchané beze zbraně**, kdy pachatel oběť usmrtí zardoušením, utopením, utlčením nebo údery hlavou o tvrdý předmět.

Druhou skupinu představují **vraždy spáchané se zbraní**. Zde pachatel dosáhne smrtícího následku pomocí zbraní nejrůznějších typů. Jedná se o bodnořezné nástroje (nůž, nůžky, břitva, dýka), sečné zbraně (šavle, sekyra, srp, kosa, sekáček), železné předměty, předměty domácí potřeby (pánev, žehlička), předměty jiného charakteru (cihla, kámen, hůl), provazy, řetězy,

---

²⁷ STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-194-7. str. 17-18

²⁸ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, ISBN 978-80-7502-236-3. str. 277

²⁹ Musil J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993 str. 18

šátky, šály a střelné zbraně. U střelných zbraní jde nejčastěji o krátké střelné zbraně (pistole, revolver), lovecké zbraně a vojenské zbraně.

Zda byla při spáchání trestného činu použita zbraň, lze vyčíst z nalezených stop na místě činu a těle oběti. Stopy odrážejí důležité informace o vlastnostech zbraně, což umožňuje zjištění skupinové příslušnosti a její následnou identifikaci. Určení typu zbraně pomáhá odhalit další informace o osobě pachatele a jeho odborných znalostech.³⁰ Nejčastěji používanými vražednými nástroji jsou zbraně řezné a bodné.³¹

2.1.3. Podle způsobu usmrcení

Způsob, jakým pachatel oběť usmrtí, záleží z veliké části na jeho subjektivních a objektivních možnostech. Může se jednat o fyzické předpoklady, tělesnou zdatnost, odpor oběti nebo motiv.

Soudní lékařství dělí způsoby usmrcení následovně:

- Fyzikální způsob usmrcení – mechanické (rány řezné, bodné, střelné rány, tupým nástrojem, udušením), tepelné a usmrcení elektrickým proudem.
- Chemické a fyzikálně chemické způsoby – usmrcení za použití jedů, léků a chemikálií, které jsou nebezpečné pro život a zdraví. Do těla oběti se mohou dostat ústy, vdechnutím, injekčním podáním nebo kontaminací povrchu těla.
- Biologické způsoby – osoba závislá na pomoci okolí je ponechána bez dostatečné péče, potravy nebo léků.
- Psychické a jiné faktory – vražda vyčerpáním.³²

---

³⁰ Musil J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993 str. 18

³¹ HOFMANOVÁ, Jiřina. Jak se vraždí v Česku: studie vražd spáchaných v letech 1969-2009. Praha: Jaroslav Hofman, 2011. Antologie násilí. ISBN 978-80-904379-1-3

³² PORADA, Viktor. Kriminologická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. str 83

2.1.4. Podle způsobu utajení

Utajování pachatelů na jednu stranu pomáhá oddálit odhalení činu. Na druhou stranu vznikají jeho delším setrváním na místě činu stopy nové. Zpravidla platí, že čím bližší je vztah pachatele k oběti nebo místu činu, tím sofistikovanější metody utajování volí. Je to z důvodu, že si je velmi dobře vědom možnosti, že bude zahrnut do okruhu podezřelých osob. S utajením se setkáváme zejména u vražd připravených, kde si pachatel své jednání předem promýšlí.³³

Přemístění mrtvoly pachatel činí s cílem, odvést pozornost od původního místa činu a své osoby. Přemístění těla je někdy velmi náročné. Zejména v případě, že k vraždě dojde v místě s vysokou koncentrací osob. Pachatel si je vědom, že snaha o přemístění mrtvoly by v této situaci mohla snadno vést k jeho odhalení. Z toho důvodu se může uchýlit k rozčlenění mrtvoly, což mu usnadní manipulaci s tělem.³⁴

Ukrytím těla se pachatel snaží získat časový náskok. Běh času pachateli prospívá. Materiální i paměťové stopy postupem času slábnou. Svědci zapomínají a stopy na místě činu mohou vlivem okolních podmínek zanikat. Pachatel si může v mezidobí důkladně připravit alibi, obhajobu, vyvářet stopy ve svůj prospěch nebo stopy zahlazovat. Zpravidla volí jednoduchý způsob ukrytí např. pohození do křoví, zamaskování větvemi, zakopání, hození do vody. Se snahou pachatele ukrýt tělo se vyšetřovatelé setkali v následujícím případě:

Případ vraždy se odehrál 22. 12. 2015 v Trutnově. Obviněný 46letý muž napadl podnikatele v bytovém domě. Zlomil mu páteř a uštědřil mu 39 bodnořezných ran do oblasti hrudníku a břicha. Tedy do míst, kde se nachází životně důležité orgány. Pachatel se ihned po činu vydal do nedalekého obchodu pro igelitové pytle s úmyslem, přemístit tělo a následně se ho zbavit. Měl v plánu tělo naložit do auta, což se mu ovšem nepodařilo. V bytovém domě a přilehlém okolí se neustále pohybovalo množství lidí, což by mohlo vést k jeho prozrazení. Tělo ukryl na zahradě pod přístřeškem. Místo činu uklidil a mobil oběti spolu s vražedným nástrojem, kterým

---

³³ Musil J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993 str. 19

³⁴ Musil J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993 str. 19

*byl nůž, hodil do řeky Úpy. Na Štědrý večer začali příbuzní podnikatele hledat. Následně se 25. 12. 2015 rozjelo vyšetřování, během kterého bylo zanedlouho nalezeno tělo. Pachatel se k činu doznal. Během prověrky na místě policistům podrobně popsal, co vraždě předcházelo, jak vražda probíhala a co následovalo po činu.*³⁵

Rozčlenění mrtvoly, případně její zničení pachatel činí se stejným záměrem jako v případě ukrytí. Rozlišujeme jednak rozčleňování defenzivní, jehož účelem je zbavit se těla. Dále pak rozčlenění ofenzivní, které je součástí vražedného útoku.³⁶ K rozčlenění pachatel přistupuje v případě, že není schopen tělo přemístit vcelku. Vražda je spáchána např. v bytovém domě, kde pachatel tělo nemůže nechat s ohledem na zápach, který vzniká při rozkladu

Ničení stop představuje snahu pachatele, eliminovat své dopadení tím, že zničí stopy, které by ho mohly s trestným činem spojovat. Jedná se zejména o stopy daktyloskopické, trasologické nebo biologické. Úsilí pachatele, zničit původní stopy, vede ke vzniku stop nových, které mohou kriminalistům usnadnit pachatelovo dopadení.

Ztížení zjištění identity mrtvoly, opatřování falešných důkazů spočívá v tom, že pachatel oběti odebere doklady, což představuje nejjednodušší způsob. Výjimečně se můžeme setkat s deformací obličeje, amputací končetin nebo snahou o odstranění papilárních linií.³⁷

Inscenace jiných skutečností, zde se pachatel snaží vzbudit jinou představu o události. S inscenacemi se setkáme zejména tehdy, pokud byl mezi pachatelem a obětí blízký vztah.

---

³⁵ JEŽKOVÁ, Ivana. Vyšetřování předvánoční vraždy v Trutnově skončilo, In: Policie. Cz, citováno dne 28.6.2023, dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vysetrovani-predvanozni-vrazdy-v-trutnove-skoncilo.aspx>

³⁶ PORADA, Viktor. Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, ISBN 978-80-7380-741-2 str.1013

³⁷ STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-194-7. str. 19-

Inscenace se dělí do několika skupin:

- Inscenace náhlé nenásilné smrti – pachatel se snaží vyvolat dojem, že oběť zemřela přirozenou cestou. Ve prospěch pachatele může svědčit skutečnost, že oběť trpěla chorobou a její okolí o tom vědělo.
- Inscenace nešťastné nehody – pachatel usiluje o to, aby se smrt osoby jevila jako nešťastná událost (pád ze schodů, pád z okna, nepozorné předávkování léky, uklouznutí atd).
- Inscenace nutné obrany – pachatel vytváří stopy, které podpoří tvrzení o nutné obraně. Za účelem potvrzení věrohodnosti svého tvrzení si může způsobit zranění, která vyvolávají dojem, že jsou pozůstatkem nutné obrany. V těchto případech je důležité, posoudit mechanismus vzniku zranění a motiv pachatele.
- Inscenace sebevraždy – pachatel zneužívá podobnosti mezi vraždou a sebevraždou a využívá ji ve svůj prospěch. Manipuluje se stopami, zbraní nebo dokonce vytvoří falešný dopis na rozloučenou, aby podpořil teorii o sebevraždě.
- Inscenace jiného motivu – pachatel se snaží maskovat svůj motiv motivem jiným tím, že předstírá např. loupežné přepadané. Na místě činu nechá nepořádek a odnese jen pár věcí.³⁸

2.2. Osobnost pachatele trestného činu vraždy

Kriminologie pod pojmem pachatele chápe nejen osoby, které se dopustily trestného činu, ale i některé subjekty, které orgány činné v trestním řízení trestně nestíhají. Kriminologické pojetí je širší, neboť se zabývá i osobami, které díky nedostatečnému věku nebo nepříčetnosti překročily meze trestního práva.

Osobnost pachatele je z pohledu kriminologie chápána jako: „*Hypotetický konstrukt vyjadřující vnitřní dynamickou organizaci lidské psychiky, která determinuje její vnější projevy.*“ Správné pochopení a kvalitní popis osobnosti pachatele, je velmi nápomocný při vyšetřování. Vypovídá o možné motivaci pachatele a přispívá k výběru vhodného postupu.

---

³⁸ PORADA, Viktor. Kriminologická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. str 84

Z tohoto důvodu je žádoucí, aby docházelo k propojování a spolupráci mezi obory trestního práva.³⁹

Z kriminologických výzkumů a kriminalistických statistik vyplývá, že vraždy jsou páčány převážně mladými lidmi nejčastěji mezi 18 – 35lety. Pachatelé mívají nízký stupeň dosaženého vzdělání, podprůměrný intelekt, pocházejí z disfunkční rodiny nebo na ně má negativní vliv sociální prostředí, ve kterém se pohybují. Jednají pod vlivem alkoholu, který může vést k podpoře agrese (až 50 % případů). Část pachatelů je stížena psychickým onemocněním nebo poruchou osobnosti.⁴⁰

J. Stach dělí pachatele do tří detailnějších skupin:

- Pachatelé vražd nepřipravených – jednají v podstatné části případů pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, popřípadě jsou labilní. I přesto, že pachatelé mívají nižší vzdělání, jsou schopni, vykonstruovat velice důmyslnou obhajobu svého skutku.
- Pachatelé připravených vražd – jednají chladnokrevně a hrozí zde opakování trestné činnosti.
- Pachatel jako člen organizované skupiny – je často profesionál, který umí zacházet se zbraní a není ojedinělé, že se v minulosti násilných trestných činů již dopustil. S ohledem na charakter skupiny má k dispozici finanční prostředky a zajištěné alibi.⁴¹ V současné době se čím dál tím více setkáváme s vraždami na objednávku.

42

---

³⁹GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3. str. 87

⁴⁰ PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. str 84

⁴¹ STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-194-7. str.21-22

⁴² MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004. ISBN 8071798789 str. 422

Jelikož člověk je bytost vysoce sofistikovaná a složitá, je vhodné podívat se na osobu pachatele i psychologického hlediska. Psychologie chápe pachatele jako: „*Organický celek duševního života člověka, zahrnující biologický základ jedince tak i sociální podmínky jeho života ve společnosti.*“ Na základě psychologie pachatele byl pro potřeby FBI vytvořen Model BASICID, který se snaží o charakteristiku osobnosti pachatele. Autorem tohoto modelu je americký psycholog Lazarus, který osobnost pachatele popisuje v sedmi rovinách.⁴³

1. B-behaviors –viditelné chování: reflex, neverbální projevy a vystupování.
2. A-affective processes –afektivní procesy: city, emoce, nálady.
3. S-sensations-smyslové a tělesné pocity: napětí, červenaní, stres, spouštěče těchto pocitů.
4. I-imagery-imaginace: sny, představy o vlastním chování.
5. C-cognitions – myšlenky, názory, hodnocení, očekávání.
6. I-interpersonal relations – sociální prostředí pachatele, jeho známí a přátelé.
7. D-drugs – biologické a fyziologické funkce: výživa, hygienické návyky, drogy, alkohol.⁴⁴

2.3. Osobnost oběti

Osobnost oběti zkoumá viktimologie. „*Viktimologie je vědní obor zabývající se obětí a jejími biosociálními a psychologickými charakteristikami, procesy viktimizace, vztahy mezi obětí a pachatelem, rolí oběti v průběhu vyšetřování a soudního projednávání trestného činu, pomocí oběti a v neposlední řadě i prevencí viktimizace.*“⁴⁵ V posledních letech se v rámci viktimologie utváří odvětví kriminální viktimologie, které zkoumá oběť jak pramen informací a nositele stop, což přispívá k odhalení a objasnění trestného činu.

Obětí trestného činu vraždy se může stát kdokoliv z nás, i když pravděpodobnost není tak vysoká. Řada výzkumů týkajících se vražd ukazuje, že jen v jedné pětině případů byla oběť zavražděna úplně cizí osobou. Ve dvou pětinach byl vztah mezi obětí a pachatelem velmi blízký

---

⁴³MATOUŠKOVÁ, Ingrid. Aplikovaná forenzní psychologie. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0. str. 180

⁴⁴ Donald K. Fromme, Systems of psychoterapy Dialectial Tension and Integration, nakladatelství Springer 978-1-4419-7307-8 str. 131

⁴⁵ KUCHTA, Josef a Helena VÁLKOVÁ. Základy kriminologie a trestní politiky. Praha: C.H. Beck, 2005. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-813-4. str. 568

a ve dvou dalších pětinach případů se oběť s pachatelem znala.⁴⁶ To však neplatí u vražd na objednávku.⁴⁷

Vražedné jednání pachatele je někdy vyprovokováno samotnou obětí. Lze se setkat s případy, kdy vraždě předcházely posměšky a opakované provokace ze strany oběti. Typickým příkladem jsou oběti-tyrani rodin, kteří jsou zavražděni svou manželkou.

Míru viktimizace si oběti mohou do určité míry zvýšit sami svým neopatrným chováním, nevhodným oblékáním atd. V rámci obhajoby pachatele se můžeme setkat s případy, kdy se pachatel snaží zbavit své odpovědnosti tím, že očerňuje oběť a činí ji odpovědnou za své chování.⁴⁸

2.4. Motiv vražd

Motiv je důležitý prvek, který je stěžejní pro vyšetřování a vytyčení vyšetřovacích verzí.⁴⁹ Nejčastějším motivem jsou interpersonální neshody (vraždy ze žárlivosti, msty, nenávisti), majetkové důvody (loupežné vraždy), sexuální motiv nebo vraždy krycí, u kterých se pachatel snaží vyhnout trestnímu postihu.

Zvláštní svébytnou kategorii tvoří vraždy spáchané matkou. Motivem bývá narození nechtěného dítěte, strach ze společenského propadu nebo situace, kdy otcem dítěte je muž odlišný od manžela či partnera.⁵⁰

Nesmíme zapomenout ani na rasové a národnostně nesnášenlivé vraždy, které jsou v současné době velmi živým tématem.

---

⁴⁶ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3. str. 87

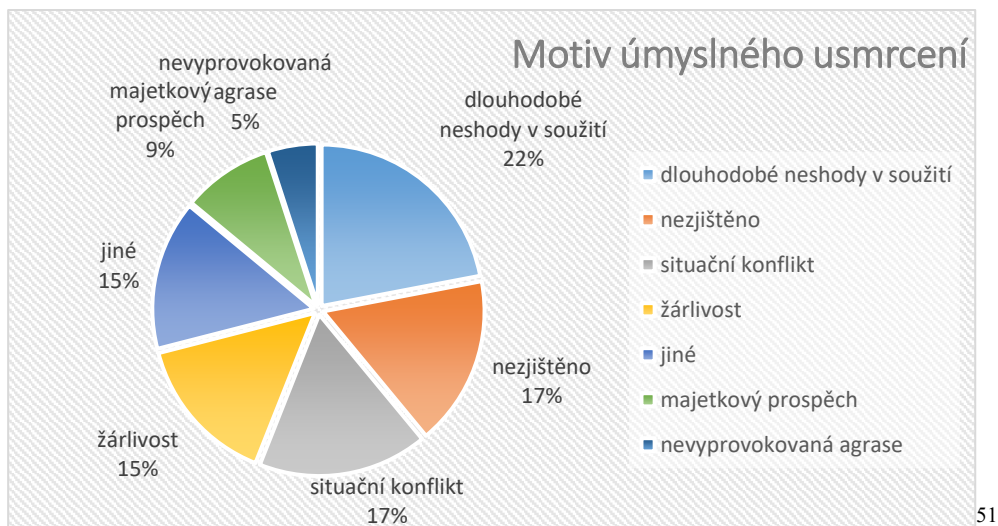
⁴⁷ PORADA, Viktor. Kriminální technika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, ISBN 978-80-7380-741 str.1013

⁴⁸ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3 str. 87

⁴⁹ MUSIL, Jan. Úvod do kriminalistiky. 3. nezm. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999 str. 39

⁵⁰ PORADA, Viktor. Kriminální metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, ISBN 978-80-7380-042-0 str. 85

2.5. Kriminální situace

Kriminální situací se rozumí souhrn vnějšího prostředí a podmínek, za nichž je čin spáchán. Vztah mezi prostředím a pachatelem je vzájemně provázán. Okolí ovlivňuje pachatele a pachatel v okolním prostředí zanechává stopy. Na proces vyšetřování a úspěšné nalezení stop mají vliv následující situace:

- Demografické a topografické podmínky místa činu – mají velký dopad na úspěšnost nalezení stop a vypátrání pachatele. Pokud je vražda spáchána v místě s velkou koncentrací osob nebo v blízkosti dopravních uzlů, existuje podstatně větší šance, že se najde svědek vražedného jednání pachatele, což může představovat velký posun ve vyšetřování. Na druhou stranu je nutné, aby byly co nejdříve nalezeny a zajištěny stopy, které mohou být pohybem velkého množství lidí a dopravních prostředků zničeny. Opačná situace nastane u trestných činů spáchaných v lese, horách nebo na odlehlých místech.
- Čas páchaní trestného činu - denní doba může ovlivnit počet očitých svědků.

---

⁵¹ STAŇKOVÁ, Lenka, Filip ŠČERBA a Milan VICHLENDÁ. *Násilná kriminalita*. Praha: Leges, 2014, ISBN 978-80-7502-069-7 str. 237

- Meteorologická situace a povětrností podmínky mají vliv na trvání a vznik stop.⁵²

---

⁵² MUSIL, Jan. Úvod do kriminalistiky. 3. nezm. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, ISBN 80-7251-019-3. 1999 str. 38-39

3. Typické stopy

Trestný čin vraždy je spojen se vznikem velkého množství stop, které se nachází na místě činu, předmětech, zbraní, těle oběti, těle pachatele, oblečení, ale i v místech kde pachatel vraždu připravoval. Převážně se jedná o stopy materiální, daktyloskopické, trasologické a biologické. Nalezené stopy přispívají k odhalení pachatele a dalších osob, které se podílely na trestném činu.

Největší zastoupení mají **stopy biologické**, které pochází z těla oběti. Jedná se např. o krevní stopy, vlasy, chlupy, sliny. Nejen, že se biologické stopy přenáší z oběti na pachatele, ale také pachatel přenáší stopy na tělo oběti, což je významný prvek, který přispívá k jeho usvědčení.⁵³ Biologické stopy lze nalézt především na místě kriminalisticky relevantní události, na předmětech a nástrojích, kterými byl spáchán trestný čin. Dále na oděvních součástkách, těle pachatele, těle oběti nebo ve vozidle, které pachatel ke spáchání trestného činu použil.⁵⁴

Je důležité dávat si pozor na situace, kdy se pachatel pokouší biologické stopy odstranit pomocí chemických látek, vypráním či omytím. Za takovýchto okolností je nutné, zaměřit se na záhyby a škvíry, kde se mohou zbytky stop stále nacházet, avšak vlivem chemických prostředků mohou být pozměněny.⁵⁵

Pro úspěšné vyřešení vraždy jsou důležité také **paměťové stopy** svědků.⁵⁶ U této skupiny stop představuje nebezpečí plynutí času, jelikož vzpomínky postupně slábnou a lidé zapomínají. Svědci situaci nevnímají tak intenzivně jako pachatel.

---

⁵³ PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, ISBN 978-80-7380-042-0 str. 86

⁵⁴ SUCHÁNEK, Jaroslav. Kriminalistické stopy obsahující informaci o vnitřní stavbě (strukturu) objektu. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. ISBN 80-7251-181-5. str 87

⁵⁵ STRAUS, SUCHÁNEK, PORADA, 2004, Kriminalistické stopy obsahující informaci o vlastnostech vnitřní stavby (struktury) nebo vnitřního složení objektu, Soudní inženýrství, Policejní akademie Praha, ročník 15, 2004 str. 132

⁵⁶ PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, ISBN 978-80-7380-042-0. str.85-86

Stach rozděluje stopy charakteristické pro trestný čin vraždy do následujících skupin:

- stopy odrážející informace o vnějších vlastnostech objektu (daktyloskopické stopy, trasologické, stopy pneumatik) vedoucí k individuální identifikaci,
- stopy obsahující informace o vnitřních vlastnostech objektu (stopy krve, vlasy, sliny, tkáně, po výstřelové zplodiny, toxické látky) důležité pro skupinovou identifikaci a biologické stopy, které slouží k identifikaci individuální,
- stopy obsahující informaci o působení energie a chemických procesů (stopy tepelné energie, elektrické energie),
- stopy obsahující informace o dynamice průběhu vyšetřované události (vedení bodné rány, intenzita útoku, stopy vlečení nebo rdoušení),
- stopy obsahující informace o schopnostech a znalostech pachatele (způsob oddělení částí těla),
- stopy vypovídající o prostředí, v němž se pachatel pohybuje (částice prachu, chemických látek),
- stopy ukazující příslušnost části k celku (ulomená špička nože).⁵⁷

---

⁵⁷ STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005, ISBN 80-7251-194-7. str. 33

4. Typické vyšetřovací situace

Vyšetřovací situace se utváří na počátku vyšetřování s ohledem na informace získané z podnětu, který vedl k zahájení vyšetřování.⁵⁸

Je zde podezření, že byla spáchána vražda, ale tělo chybí – tato situace představuje značnou komplikaci ve vyšetřování. Pokud není nalezena mrtvola a s ní spojené důkazy, je velmi obtížné prokázat násilné usmrcení. Existuje však několik indikátorů, které mohou naznačit, že došlo k vraždě:

- jsou nalezeny stopy, od kterých lze tuto teorii odvozovat např. krevní stopy pohřešovaného,
- existuje zde nepřátelství mezi pohřešovaným a další osobou,
- nejsou zde stopy, které by svědčily o svévolném odchodu,
- nebyly zjištěny žádné důvody, které by vedly pohřešovaného k tajnému útěku nebo sebevraždě.

Ve výše uvedených případech je důležité pečlivě shromažďovat a prověřovat jednotlivé stopy, které by mohly být použity k usvědčení pachatele. Jedná se hlavně o stopy biologické a daktyloskopické. Mimo to je nutné vytvořit popis pohřešované osoby v den zmizení. Popis bude obsahovat informace o oblečení a věcech, které měla osoba u sebe. V popisu bývá uvedeno také místo a čas, kdy byla pohřešovaná osoba naposledy viděna

Je zde podezření z vraždy a mrtvola či její části jsou nalezeny – při nálezů těla je nezbytné co nejdříve zjistit totožnost mrtvého. Identifikace představuje stěžejní krok pro úspěšné dopadení pachatele. Ve většině případů zjištění totožnosti není problematické s ohledem na doklady, které má mrtvý u sebe.⁵⁹

Ztotožnění neznámé mrtvolky provádí lékař ve spolupráci s policií. Nejprve se přistupuje k všeobecnému popisu neznámého, při kterém se zjišťuje pohlaví, výška a stavba těla. Dále se

---

⁵⁸ MUSIL J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993, str. 23

⁵⁹ PORADA, Viktor. Kriminologická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, ISBN 978-80-7380-042-0. str. 87-88

provádí speciální popis, zaměřený na identifikaci specifických znaků. Pro zjištění totožnosti jsou důležité zejména neměnné znaky, kterými je například barva kůže, tvar lebky, tvar nosu, papilární linie, tvar ušních boltců, následky operací a úrazů, sériová čísla implantátů, krevní skupin a DNA, které se zanáší do databáze.⁶⁰

V praxi se policie čím dál tím častěji uchyluje ke zveřejnění popisu a fotografií neznámých mrtvol s žádostí o pomoc s jejich identifikací.

Identifikace je náročná zejména u kosterních pozůstatků, které mohou být řadu let i desetiletí staré. Zjištění, o koho se jedná, je těžké z důvodu, že již nežijí pozůstalí, kteří by osobu hledali. V těchto případech spolupracuje soudní lékař s odborníkem z oboru forenzní antropologie. „*Forenzní antropologie se zabývá identifikací kosterních pozůstatků zejména lidských, ale i zvířecích jedinců, určením doby, která uplynula od smrti, pohlaví, věku, patologických a individuálních vlastností, poškození kostí a vyšetření chrupu.*“⁶¹

Další vyšetřovací verze jsou vytyčovány na základě toho, zda je obviněný znám či nikoliv.

Pokud je obviněný znám dochází buď k doznání, které je v souladu nebo v rozporu s nalezenými důkazy, anebo obviněný svou vinu odmítá. Případně čin popisuje jako nešťastnou náhodu či nutnou obranu. V této situaci hraje nezastupitelnou roli správně vedený výslech a podrobná dokumentace v protokolech. S postupujícím vyšetřováním, nalézáním a analýzou důkazů lze prokázat či vyvrátit pravdivost výpovědi.⁶²

Během výslechu je velmi důležité pokusit se zjistit informaci, kterou by mohl znát jen pachatel. To může představovat velmi silný důkaz v případě prokazování jeho viny před soudem. Na těle a oblečení pachatele zůstávají důležité stopy. Z toho důvodu je nezbytné, tyto stopy co nejdříve zajistit, aby nedocházelo k jejich znehodnocení či vytracení. Jestliže je pachatel na útěku, je nutné zahájit pátrání po horké stopě, využít psůvody a vytyčit pátrací verze. Dopadení pachatele je důležité také proto, aby se neuchýlil k páchání další trestné činnosti, případně zahlazování stop již spáchaného činu.⁶³

---

⁶⁰ ŠTEFAN, Jiří a Jiří HLADÍK. Soudní lékařství a jeho moderní trendy. Praha: Grada, 2012, ISBN 978-80-247-3594-8 str. 328

⁶¹ RAK, Roman, Vašek MATYÁŠ a Zdeněk ŘÍHA. Biometrie a identita člověka ve forenzních a komerčních aplikacích. Praha: Grada, 2008. Profesionál. ISBN 978-80-247-2365-5. str. 375

⁶² PORADA, Viktor. Kriminologická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, ISBN 978-80-7380-042-0. str. 87-88

⁶³ STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005, ISBN 80-7251-194-7 str. 34

Pokud obviněný znám není, je zapotřebí velké množství informací, které umožní vymezit širší okruh případných pachatelů. V rámci tohoto okruhu následně kriminalisté hledají podezřelé osoby. Zjišťují se informace, které by mohly vést k identifikaci pachatele. Jde o jeho popis, specifické znaky, subjektivní znaky, sociálně psychologické znaky, psychické vlastnosti, vztah k oběti a místu činu.⁶⁴

---

⁶⁴ PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, ISBN 978-80-7380-042-0. str. 87-88

5. Zvláštnosti předmětu vyšetřování

Pokud je na základě podezření z vraždy zahájeno trestní stíhání, je důležité, aby kriminalisté v průběhu vyšetřování zjistili následující informace, které jsou nezbytné pro dopadení pachatele:⁶⁵

- Snaha o co nejrychlejší zjištění příčiny smrti – po prvotní obhlídce těla, místa činu a výslechu očitých svědků je možné, stanovit předběžnou příčinu smrti, která je následně potvrzena při soudní pitvě. V případě vraždy je zapotřebí, prokázat příčinný vztah mezi jednáním pachatele a následkem, tedy usmrcením oběti.
- Nalézt místo činu – vyjádření lékaře spolu s nalezenými stopami pomáhá vyslovit závěr, zda je místo nálezu současně i místem činu. Jedná se o podstatné zjištění, které vyšetřování prospívá s ohledem na to, že často existuje vztah mezi místem činu, obětí nebo pachatelem.
- Zjistit totožnost mrtvoly – je jedním z klíčových prvků vyšetřování s ohledem na fakt, že mezi pachatelem a obětí často existuje určitý vztah.
- Zjistit způsobu, jakým byl trestný čin spáchán a nalézt prostředky, které byly použity
- Zjistit, zda se pachatel snažil trestný čin utajit – snaha pachatele utajit spáchání vraždy, může naznačovat, že čin byl předem připravený. Případně to může odhalit i povahu pachatele.
- Nalézt vražedný nástroj – nalezení zbraně představuje výhodu v případě prvotního setkání s podezřelým. Na zbrani se nalézají individuální a druhové identifikační znaky. Dále pak stopy, které mohou zbraň spojit s osobou pachatele a vraždou.
- Shromáždit všechny stopy, které byly při ohledání nalezeny –zajištění všech stop, které byly při ohledání nalezeny, má za účel zabránit neuváženému vřazování důkazů.

---

⁶⁵ Musil J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993, str. 25

- Zjistit chování oběti před činem – na základě zjištěné totožnosti mrtvého a znalosti času smrti, lze zmapovat pohyb oběti. Zkoumá se, kde se oběť pohybovala, s kým se setkala, zda nedošlo k nějakému konfliktu.
- Zjistit motiv vraždy
- Nalézt věrohodné svědky – nalezení věrohodných a pravdomluvných svědků, je klíčové pro úspěšné vyšetřování. Důležitou roli zde hraje čas, jelikož u paměťových stop dochází k postupnému vytrácení informací, které svědek vnímal svými smysly.⁶⁶

---

⁶⁶ STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005, ISBN 80-7251-194-7 str. 41

6. Zvláštnosti podnětu k vyšetřování

Vyšetřování vraždy většinou předchází podnět, který v sobě obsahuje podezření, že byl spáchán trestný čin.⁶⁷

Podněty přicházejí nejčastěji od:

- Oznámení občanů o nález mrtvoly nebo její části, případně o vraždě, kterou vnímali jako očití svědkové.
- Oznámení občanů o pohřešované osobě.
- Doznání pachatele k činu, o kterém policie doposud nevěděla. V těchto případech dochází často ke dvěma chybám. Sdělení je buď přeceňováno, nebo naopak podceňováno.
- Zjištění operativně pátracích pracovníků PČR v souvislosti s výkonem služby. Policejní orgány na základě vlastních poznatků dospějí k závěru, že jde o skutečnost, která odůvodňuje podezření, že byl spáchán trestný čin.
- Oznámení zdravotníků. S ohledem na současnou provázanost integrovaného záchranného systému se informace o osobách, které utrpěly zranění, způsobené jinou osobou, dostanou rychle k orgánům policie.
- Oznámení od organizací např. úmrtí hosta nebo zaměstnance.⁶⁸

Motivem, vedoucím k oznámení, může být i touha po slávě a pozornosti nebo snaha se pomstít. Lze se s tím setkat zejména u anonymních telefonátů, kde je obtížné zjistit totožnost oznamovatele.⁶⁹ S ohledem na současnou dobu, která se nese ve znamení používání chytrých telefonů, je digitální stopa, kterou v každodenním životě zanecháváme značná, což může být skutečnost, která svědčí ve prospěch vyšetřování.

U vražd je míra oznámení poměrně vysoká na rozdíl od jiných trestných činů. Důvodem je, že společnost vnímá akt vraždy jako čin vysoké kriminální úrovně a má zájem na jejím

---

⁶⁷ PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, ISBN 978-80-7380-042-0. str. 90

⁶⁸ STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005, ISBN 80-7251-194-7. str. 41

⁶⁹ Musil J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993 str.

odhalení. Svou roli zde sehrává i obava o vlastní bezpečnost. Lidé pocítují strach, pokud se vražda dotkne jich samotných nebo jejich společenské, profesní či zájmové skupiny, ve které se pohybují.

U vyšetřování vražd se vyskytuje určité množství případů, které zůstanou skryté a nikdy nedojede k jejich odhalení. S touto situací se lze setkat zejména v případě pohřešovaných osob, které se nepodaří nalézt a zjistit tak, zda jsou naživu či nikoliv.⁷⁰

---

⁷⁰ MAREŠOVÁ, Alena. Násilí uplatňované organizovanými skupinami a organizovaným zločinem: (analýza vybraných případů vražd a vydírání). Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-7338-022-6. str. 19

7. Zvláštnosti počátečních vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů

Počáteční vyšetřovací a operativně pátrací úkony se odvíjí od typických vyšetřovacích situací.

7.1. Podezření, že byla spáchána vražda, ale tělo chybí

Výslech oznamovatele a blízkých osob – v případě výslechu oznamovatele nebo osoby blízké, je potřeba mít na paměti skutečnost, že se mezi nimi může nacházet pachatele. Z toho důvodu je nutné zjistit jejich alibi a vztah k pohřešovanému. Dále je zapotřebí analyzovat poskytnuté informace a prověřit jejich pravdivost. Cílem výslechu je získat poznatky o pohřešované osobě. Zejména informace o tom, kdy byla osoba naposledy viděna, kam směřovala její poslední cesta, co měla na sobě, s kým byla spatřena nebo zda existují nějaké indicie vedoucí k podezření, že mohlo dojít k vraždě.

Operativně pátrací opatření k nalezení pohřešované osoby nebo mrtvoly – provádí se na místě, kde pohřešovaný naposledy bydlel nebo se zdržoval. Následně se tento perimetr dle potřeb rozšiřuje. S ohledem na čas, který rychle ubíhá a má zásadní význam pro úspěšné nalezení pohřešované osoby, je vhodné požádat o pomoc veřejnost prostřednictvím médií.

Využití kriminalistických evidencí – kriminalistické evidence se využívají k porovnání pohřešovaného a neznámých mrtvol, které byly nalezeny ve stejnou dobu.

Ohledání bytu, pracovišť, nebytových prostor pohřešovaného – cílem této prohlídky je nalezení stop, které by naznačovaly, že došlo k vraždě. Může se jednat o velké množství krve, stopy po zápasu nebo výhružné dopisy adresované pohřešovanému.

Zjištění majetkových poměrů pohřešovaného – mapují se vklady a výběry z bankovních účtů, zápisy v katastry nemovitostí a podnikatelské aktivity.

Zadržení korespondence – pokud je nalezen dopis od pohřešovaného, je nutné ověřit, zda dopis skutečně napsala osoba pohřešovaná nebo někdo cizí. Dále se zjišťuje, odkud byl dopis poslán a za jakých okolností.⁷¹

7.2. Nález mrtvoly s příznaky násilné smrti

Ohledání místa činu a místa nálezu mrtvoly

Ohledání se řadí mezi kriminalistické metody. Na základě vlastního pozorování, analyzování a logického uvažování si kriminalisté utváří komplexní představu o trestném činu, který se odehrál. Získávají důležité důkazy o trestném činu a pachateli. Ohledání patří mezi nejdůležitější části celého vyšetřování. Na kvalitě ohledání závisí úspěch celého vyšetřování. Pokud by se ohledání zanedbalo a určité úkony byly opomenuty, mohlo by to vést k vzniku neodstranitelných vad. S ohledem na důležitost ohledání, jsou vyvíjeny a zdokonalovány taktiky, které jsou přizpůsobované praxi a cílům ohledání.

„Cílem ohledání mrtvoly a místa, na kterém se nachází, je zejména získání informací o okolnostech a pravděpodobné příčině smrti (sebevražda, vražda, nešťastná náhoda), o způsobu usmrcení, o době smrti, o způsobu utajování totožnosti oběti, o osobě případného pachatele, o totožnosti mrtvoly, o pravděpodobném motivu usmrcení, o vztahu místa, na němž byla mrtvola nalezena, k události, jež zapříčinila její smrt.“⁷²

Prostřednictvím ohledání se získávají odpovědi na sedm základních kriminalistických otázek: Co? Kdy? Kde? Kdo? Jak? Čím? Proč?⁷³

1. Co bylo spácháno? Ohledáním lze získat informace o tom, co se na místě činu odehrálo. Z nalezených stop lze určit, zda se jedná o sebevraždu, vraždu nebo nešťastnou událost.

---

⁷¹ PORADA, Viktor. Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, ISBN 978-80-7380-741-2, str. 1017-1018

⁷² MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. Kriminalistika, 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, ISBN 8071798789, s. 318

⁷³ CHMELÍK, Jan. Ohledání místa činu. Druhé přepracované vydání. Praha: Policie České republiky, 1999. str.

2. Kdy byl čin spáchán? K zodpovězení této otázky mohou pomoci jednotlivé stopy, které se nachází se na místě činu (krevní stopy, biologický materiál, fáze rozkladu, potraviny na místě činu, larvy, stáří stop, posmrtné změny...).
3. Kde byl čin spáchán? Jelikož místo nálezu těla nemusí nutně znamenat, že se jedná i o místo činu, je nezbytné provádět ohledání v rozsáhlejších okolí.
4. Kdo čin spáchal? Je podstatná otázka, jelikož dopadení pachatele je cílem vyšetřování. S ohledem na to, že pachatel na místě činu pobývá delší dobu a vyvíjí zde různorodou činnost, je větší pravděpodobnost, že zde zanechá rozhodující stopy.
5. Jak byl čin spáchán? Ze způsobu spáchání lze určit modus operandi. Například v případě sériových vražd se pachatelovo jednání vyznačuje shodnými rysy, díky kterým ho lze spojit s dalšími vraždami.
6. Čím byl čin spáchán? Určení nástroje, kterým byla vražda spáchána.
7. Proč byl čin spáchán? Motiv může být dosti složitý, proto se mu během ohledávání věnuje dostatek prostoru.

Pro ohledání neexistuje jednotný postup, který musí být striktně dodržován, ale jsou stanoveny zásady, které je zapotřebí dodržovat, aby bylo dosaženo účelu ohledání.

Obecné zásady:

- Objektivnost – potřeba provést ohledání v souladu se zákony a taktickými postupy. Zajistit všechny stopy, které mohou mít s činem souvislost. Důležité je rozlišit stopy, pocházející z trestné činnosti od stop, které zde zanechali účastníci ohledání a stopy, které s trestným činem nesouvisí.
- Aktivnost - na základě vlastní iniciativy policistů vyhledávat a zajišťovat jednotlivé stopy.
- Rychlost - po příjezdu na místo činu postupovat důkladně a bez zbytečných průtahů. S ohledem na fakt, že stopy mohou být díky nepříznivým okolnostem zničeny nebo poškozeny. To může vést ke ztrátě důležité informační hodnoty, která je v nich obsažena.
- Úplnost - znamená systematičnost ohledání a neopomenutí stop. Je žádoucí zapojení i určité představitosti. Vizualizovat si možnosti, jak se pachatel mohl na místě činu chovat, čeho se mohl dotknout, kde všude se pohyboval. Tato schopnost vyplývá ze

zkušenosti a praxe vyšetřovatelů. K dodržení této zásady pomáhají taktiky ohledání, přizpůsobené určitému prostřední např. místnosti, terénu.

Specifické zásady ohledání:

- Řízení ohledání jedním vedoucím –ohledání představuje týmovou činnost, na které se podílí několik osob různých specializací s přesně vymezenými úkoly. Proto je nezbytné, aby za výsledek odpovídala pouze jedna osoba, která bude udělovat pokyny. Tím se předejde chaotickému jednání a případnému opomenutí určitých úkonů.
- Neodkladnost – v průběhu procesu ohledání je důležité brát v úvahu fakt, že jednotlivé stopy mění svou informační hodnotu vlivem okolních podmínek, biologickými a chemickými procesy či úmyslným jednáním pachatele.
- Neopakovatelnost – tato zásada představuje jistý ideál ohledání, avšak v praxi se často setkáme s jeho opakováním. Příčinou může být nedůslednost v procesu ohledání nebo nedostatky v dokumentaci. Což má následně dopad na vytyčování vyšetřovacích verzí. Při opakovaném ohledání je informační hodnota stop snížena. Do opakovaného ohledání se neřadí situace, kdy bylo nutné prvotní ohledání ukončit vzhledem k objektivním okolnostem. Za této situací se jedná o pokračování původního ohledání, nikoliv o opakování.

Následující příklad vykresluje situaci, kdy bylo nutné provést opakované ohledání místa činu:

„Matka provdané dcery oznámila ráno policii, že její dcera neotvírá svůj byt, ze kterého je slyšet pláč ročního dítěte. Když policisté v přítomnosti oznamovatelky otevřeli byt, zjistili, že dcera je oběšená na provaze u stropu a pod ní leží převrácená židle. Lékař konstatoval, že smrt ženy nastala již ve večerních hodinách. Policisté od sousedů zjistili, že žena byla nešťastně rozvedená, bývalý manžel žije v cizině a má u sebe jejich čtyřletou dceru. Na základě toho policisté usoudili, že se jedná nesporně o sebevraždu a neprovedli důkladné ohledání místa činu. Teprve po několika dnech bylo zjištěno, že bývalý manžel oběti ji den před smrtí navštívil, spolu se čtyřletou dcerou a došlo mezi nimi k hádce, kdy ji mohl oběsit. To bylo důvodné podezření pro provedené opakovaného ohledání místa činu. Byla nalezena celá řada stop, které potvrdzovaly verzi

*vraždy. Pachatel nejprve vraždu popíral, ale byl usvědčen výpovědí vlastní dcerky, který byla svědkem oběšení své matky.*⁷⁴

- Nezastupitelnost – představuje důležitou zásadu, která je v praxi někdy opomíjena a nahrazena představou, že nedostatek v procesu ohledání lze nahradit jinými úkony. Avšak skrz tyto zprostředkované úkony, již nelze získat tak kvalitní informace jako z dobře provedeného prvotního ohledání.⁷⁵

V rámci ohledání je důležité brát v potaz skutečnost, že místo nálezu těla nemusí být místem činu. Pachatel, ve snaze ztížit orgánům činným v trestním řízení jeho dopadení, může přemístit tělo. Případně ho ukryt, s úmyslem odvést pozornost od skutečného místa činu a stop, které zde zanechal.

Skutečnost, že místo nálezu není místem činu, lze vyvozovat z několika znaků:

- Nenachází se zde stopy, které by s ohledem na charakter případu měly být přítomny, např stopy krve, stopy po zápase.
- Nepoměr nalezených stop, např. oběť vykrvácela, ale na místě nálezu není dostatečné množství krve, které by vzhledem ke způsobu provedení mělo být několikanásobně větší.
- Dalšími znaky mohou být stopy po tažení, vzorky pneumatika na místě nebo stopy na materiálech, ve kterých byla oběť zabalena.
- Stopy mohou být patrné i na těle oběti, může jít o oděrky vzniklé tažením, které ukazují na přemístění těla.⁷⁶

---

⁷⁴ PROTIVINSKÝ, Miroslav a Karel KLVAŇA. Základy kriminalistiky. 2. vyd. Praha: Armex, 2007. Skripta pro střední a vyšší odborné školy, ISBN 978-80-86795-50-8 str. 81

⁷⁵ STRAUS, Jiří. Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, ISBN 978-80-7380-095-6. str. 65

⁷⁶ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004., ISBN 8071798789 str. 431

Dokumentace ohledání

Pro účely využití výsledku ohledání v trestním řízení, je potřeba, aby byly jeho postupy a výstupy řádně dokumentovány. Dokumentace by měla probíhat tak, aby kdokoliv, kdo na místě činu nikdy nebyl, mohl snadno získat jasný obraz o tom, co se stalo. Dalším předpokladem je, aby bylo možné, na základě dokumentace provést rekonstrukci. Dokumentace se provádí fotograficky nebo videozáznamem. V případě videa je nezbytné, aby byl záznam autentický, odpovídal skutečnosti a nebyl nijak upraven, jinak by se jeho důkazní hodnota zcela vytratila. Dokumentace zahrnuje protokol o ohledání místa činu, kriminalistickou fotografií a kriminalistickou topografií.

Protokol o ohledání místa činu

Protokol o ohledání se dělí na tři části:

1. Úvodní část – obsahuje označení události, datum, místo, povětrnostní podmínky. Jméno, hodnost a zařazení policisty, který ohledání prováděl. Označení dalších účastníků ohledání a podnět k ohledání.
2. Popisná část – v této části se zaznamená detailní postup ohledání, výsledky, zajištěné stopy a předměty, popis a ohraničení místa činu, popis přístupových cest, situace na místě činu, popis místa, kde byly nalezeny stopy nebo předměty, zvláštnosti místa a negativní okolnosti ohledání.
3. Závěrečná část – představuje seznam zajištěných stop, předmětů, dokumentů s poznamenaním, jak s nimi bylo naloženo.

Protokol o ohledání místa činu má hodnotu důkazního prostředku, je důležité, aby byl přesný, jasný, srozumitelný, úplný, cílevědomý a musí poskytnout věrný obraz ohledávaného místa činu.⁷⁷

---

⁷⁷ STRAUS, Jiří. Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, ISBN 978-80-7380-095-6. str. 89

7.3. Zvláštnosti ohledání těla mrtvoly nebo její čisti

Ohledání těla se provádí v rámci ohledání místa činu. Vazba mezi místem a tělem je důležitá pro vyvození závěru, zda je místo nálezu skutečným místem činu nebo nikoliv.

Než se přistoupí k samotnému procesu ohledání, je nutné ověřit, zda skutečně nastala smrt. Pokud se jedná o mrtvou osobu s tělem se nehýbe. Provedou se nezbytné úkony, aby byla zjištěna přibližná doba smrti.

Postup ohledání je následující:

- Nejprve se provádí vnější ohledání. Určí se, kde se tělo nachází, v jaké je pozici, stavu, a to zejména s ohledem na tepelné a sluneční záření.

Např. „V jednom bytě byla nalezena dvě těla. První tělo jevílo známky pokročilé hniloby, zatímco druhé skoro žádné znaky hniloby nemělo. I když smrt nastala u obou obětí ve stejný čas, příčinou rozdílného stavu těla bylo to, že první tělo se nacházelo blízko okna a bylo tedy vystaveno slunečnímu záření. Oproti tomu druhé tělo se nacházelo v útrokách bytu, kde bylo mimo světelné či tepelné záření.“⁷⁸

- Dále se přistupuje k popisu stop násilí na těle. Může se jednat o stopy po škracení, rány bodné, sečné, střelné, po tupých úderech, explozích, pádu z výšky, sražení automobilem atd.
- Ohledání oblečení s ohledem na možný výskyt stop, jako jsou biologické vzorky pachatele, stopy bláta, travin, tkanin. Také šperky, které má mrtvý na sobě, mají důležitou vypovídající hodnotu. Zejména pokud jde o šperky, které byly zhotovené na zakázku, což může pomoci ke zjištění identity mrtvého. Dále je důležité, všimnout si, kolik vrstev měl zemřelý na sobě, z jakého materiálu bylo oblečení vyrobeno, případně zda žádné oblečení neměl. Tyto informace podávají obraz o chladnutí mrtvoly, což následně napomáhá k určení doby smrti.
- Ohledání a popis věcí nacházející se u mrtvoly. Prohledávají se kapsy a zajišťují se předměty, které se nachází u těla nebo v blízkém okolí.
- Popis stop násilí, které se nachází pod oblečením.

---

⁷⁸ PILIN, Alexander. Soudní lékařství. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022, ISBN 978-80-246-5013-5. str. 48

- Ohledání a popis okolí mrtvoly ⁷⁹

Ohledání postupuje od hlavy směrem dolů přes krk, hrudník, břicho, pohlavní orgány, ruce a nohy. Během prohlídky hlavy se věnuje pozornost prohlídce nosních dírek, očí a zevních zvukovodů, kde se mohou nacházet poranění, pomáhající určit způsob usmrcení. Při prohlídce dutiny ústní se získávají informace o chrupu, korunkách či případných implantátech. Na krku se zaznamenávají úrazové změny nebo šperky. Na hrudníku a břiše se věnuje pozornost jizvám po operacích a úrazech. U končetiny se popisují znaky úrazu nebo deformity např. amputace. Všechny tyto informace mohou být stěžejní pro následné určení identity mrtvého, pokud není známa. Vedle popisu těla se zaznamenávají i posmrtné změny.

Při nálezů těla se zkoumá, zde se jedná o sebevraždu, vraždu nebo nešťastnou náhodu. Sebevraždy i vraždy mývají společné použití mechanický prostředků k usmrcení, případně užití jedu. Pro odlišení vraždy od sebevraždy jsou nápomocné určité znaky. V případě sebevraždy se zranění nachází na místech, kam mohla osoba dosáhnout vlastní rukou. Jen zřídka se zde setkáme se zraněnými způsobenými tupými předměty. Oproti tomu u vraždy se mohou nacházet mnohočetná poranění, která byla způsobena například bitím nebo několikanásobné zlomeniny lebky, svědčící o vraždě. Charakteristické pro sebevraždu jsou řezné rány v oblasti zápěstí. Zatímco u vražd se jedná o bodné rány do oblasti důležitých orgány, kterých může být několik.⁸⁰

Pokud dojde k nálezů jen části těla, je nezbytné určit, zda se jedná o lidské tělo a zda jednotlivé části náležejí jedné a té samé osobě. Dále je snaha nalézt specifické znaky (tetování, jizvy, mateřská znaménka), které mohou pomoci při zjišťování totožnosti mrtvého.

Příčinu smrti lze na místě nálezů stanovit jen předběžně. Stěžejní informace se získají až při následné soudní pitvě.⁸¹

---

⁷⁹ STRAUS, Jiří. Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, ISBN 978-80-7380-095-6. str. 65

⁸⁰ PILIN, Alexander. Soudní lékařství. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022, ISBN 978-80-246-5013-5 str.51

⁸¹ ŠTEFAN, Jiří a Jiří HLADÍK. Soudní lékařství a jeho moderní trendy. Praha: Grada, 2012, ISBN 978-80-247-3594-8 str. 177

7.4. Zvláštnosti soudně lékařské expertiza

Expertiza je metoda kriminalistické praktické činnosti. Jejím cílem je odhalení a zkoumání stop a jiných důkazů. Jedná se o pramen důkazů v trestním řízení.⁸²

Jestliže při nálezů těla vyvstane podezření, že smrt byla způsobena trestným činem, je nutné provést soudní pitvu, kterou nařizuje orgán činné v trestním řízení. Soudní pitvu provádí dva lékaři – znalci z oboru zdravotnictví. V případě potřeby toxikologického zkoumání se přibere znalec z odvětví toxikologie. Pokud byla provedena soudní pitva, lze zemřelého pohřbít jen se souhlasem státního zástupce. Samotný trestní řád pojem soudní pitva nezná, avšak na žádost orgánu činného v trestním řízení lze provést pouze soudní pitvu.⁸³

Soudní pitva se nařizuje jednak u osob, jejichž smrt nastala mimo zdravotnické zařízení a existuje podezření, že smrt mohla být zapříčiněn jinou osobou nebo se jedná o osobu neznámé totožnosti. Dále se pitva nařizuje u osob, jejichž smrt nastala ve zdravotnickém zařízení, a to zejména tehdy, pokud je zde podezření z násilné smrti. Případně byla smrt zapříčiněna jinou osobou – poúrazové stavy, otravy, nebo byla-li smrt způsobena nesprávným postupem při výkonu zdravotnických služeb.⁸⁴

Zevní prohlídka

Zevní prohlídka se provádí zapojením všech smyslů. Zrakem lze vnímat posmrtné změny a zranění, čichem pach hnilobného procesu nebo alkoholu, pohmatem fázi posmrtné ztuhlosti a sluchem lze vnímat přítomnost much.

Zevní popis obsahuje informace, zda se jedná o muže nebo ženu, popis posmrtných změn, výšku, stavbu těla, barvu pleti, barvu vlasů a délku vlasů. Zda je tvář oholená nebo zarostlá, věk, stav kostry a výživy. Následně se přistupuje k detailnější prohlídce, kdy se sestupuje od hlavy směrem dolů.⁸⁵ V případě poranění se popisuje jejich charakter (zda jedná o rány bodně,

---

⁸² STRAUS, Jiří. Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, ISBN 978-80-7380-095-6. str 50

⁸³ PILIN, Alexander. Soudní lékařství. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022, ISBN 978-80-246-5013-5, str.37

⁸⁴ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004, ISBN 8071798789, str 610

⁸⁵ PILIN, Alexander. Soudní lékařství. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022, ISBN 978-80-246-5013-5. str. 47

sečné, střelné...), počet, umístění a další vlastnosti. Před vnitřní prohlídkou lze učinit rentgenové a CT vyšetření například tehdy, pokud se v těle nachází cizí tělesa, smrt byla způsobena výbuchem, požárem nebo se jedná o rozvinuté posmrtné změny. Může se přistoupit i k mikrobiologickému vyšetření na přítomnost pohlavních nemocí nebo vyšetřením pochvy u podezření ze znásilnění.⁸⁶

Vnitřní prohlídka

Vnitřní prohlídka se člení na prohlídku dutiny lební, hrudní, břišní. Zjišťují se patologické nebo úrazové změny na vnitřních orgánech. Během pitvy se činí odběry pro účely laboratorního zkoumání. Jedná se o vzorky tkání a orgánů, které jsou podrobeny histologickému vyšetření. Dále se přistupuje k odběru vzorků krve, obsahu žaludku, obsahu tenkého a tlustého střev atd.

Po ukončení pitvy je sepsán pitevní protokol, který je podepsaný lékařem, jenž soudní pitvu prováděl a vedoucím příslušného oddělení soudního lékařství. Pitevní protokol je pojímán jako znalecký posudek. V nálezů pitevního protokolu jsou pak obsaženy laboratorní, histologická a antropologická vyšetření.⁸⁷

Otázky, které jsou řešeny soudně lékařskou expertizou:

1. Jaká je příčina smrti?
2. Kdy nastala smrt?
3. Zda osoba žila ještě nějakou dobu po způsobeném zranění?
4. Které zranění bylo smrtelné?
5. Bylo možné předejít smrti poskytnutím náležité první pomoci a následné lékařské péče?
6. Mohly ke smrti přispět i chorobné změny?
7. Byla oběť pod vlivem léků, alkoholu nebo návykových látek?
8. Jaké nástroje příslušná zranění způsobila?
9. Jakou intenzitou a pod jakým úhlem byly rány vedeny?
10. Pokud se jedná o střelná poranění tak kde se nachází vstřel a kde výstřel?

---

⁸⁶ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004, ISBN 8071798789, str. 610

⁸⁷ PILIN, Alexander. Soudní lékařství. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022, ISBN 978-80-246-5013-5. str. 267

8. Zvláštnosti vyšetřovacích verzí, plánování a organizování vyšetřování

Pro zdárný průběh vyšetřování je důležité, detailně se seznámit s místem činu a stopami, které zde trestný čin zanechal. Na základě těchto znalostí a poznatků, které byly získané z provedené pily, je možné utvořit si představu o průběhu události a vytyčit reálné verze, které budou následně prověřovány. Podkladem pro stanovení těchto verzí jsou i informace, získané během provádění prvotních vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů.⁸⁸

Vyšetřovací verze se konstruují na základě: ohledání místa činu a těla mrtvolky, způsobu spáchání a utajování vraždy, možného motivu vraždy, informací o osobě oběti, údajů získaných z kriminalistických evidencí nebo dle předmětů, které byly oběti odcizeny.⁸⁹

V praxi se nejčastěji vytyčuje 3-5 vyšetřovacích verzí s ohledem na zásadu, že všechny verze by se měly prověřovat současně. Důležitým prvkem celého vyšetřování je plán postupu, rozdělující vyšetřovací verze na dílčí úkony. Na základě tohoto plánu vedoucí vyšetřování přiděluje jednotlivé úkoly konkrétním osobám a určuje časový horizont pro jejich provedení.⁹⁰

Verze stanovené na základě informací z místa činu, o situaci na místě činu a ze stop na místě činu

Zde se zjišťuje, z jakého důvodu se oběť zdržovala na určitém místě a proč si dané místo vybral pachatel. Na základě odpovědí na tyto otázky se utváří jednotlivé verze:

- Verze, že oběť pachatele znala a věřila mu - přistupuje se k ní zejména tehdy, pokud pachatel zavraždil oběť na místě, ke kterému neměla žádný bližší vztah. Z toho lze dovozovat, že oběť pachateli důvěřovala natolik, že se dobrovolně rozhodla na dané místo odejít.
- Verze, že pachatel byl spatřen nedaleko místa činu - vyhází z poznatku, že se pachatel předem seznámil s místem a obstaral si potřebné informace. Z čehož lze dovozovat pachatelovu znalost okolí, a tedy i možnost, že byl někým spatřen.

---

⁸⁸ PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. str.94

⁸⁹ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 8071798789 str. 432-433

⁹⁰ STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-194-7. str.47

- Verze o existenci užšího vztahu mezi pachatelem a obětí - vytyčuje se v případech, kdy oběť pachatele dobrovolně vpustila do svého obydlí. Lze tedy předpokládat, že osobou pachatel může být někdo z okruhu blízkých známých.

Verze vytvořené na základě způsobu páčání a utajení vražd

Z nalezených stop na místě činu je možné určit způsob, jakým byl trestný čin spáchán. Způsob spáchání vypovídá o motivu a osobě pachatele. Například pokud pachatel jednal v časové tísní a nepodnikl žádné kroky, vedoucí ke snaze čin utajit, můžeme předpokládat, že k oběti neměl bližší vztah, a proto se neobává, že bude zařazen do užšího okruhu podezřelých osob. Naopak pokud se pachatel snažil čin utajit, je pravděpodobné, že zde vztah mezi ním a obětí byl.

Verze stanovené na základě informací o osobě oběti

Přelom ve vyšetřování představuje zjištění totožnosti oběti. Na základě toho lze získat informace o jejím způsobu života, aktivitách, denní činnosti, okruhu přátel, majetkových poměrech atd., což jsou důležité poznatky, usnadňující dopadení pachatele.⁹¹

---

⁹¹ PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. str. 94-96

9. Zvláštnosti následných vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů

Řadíme sem zvláštnosti výslechu obviněného a svědka. Z pohledu kriminalistiky je výslech metoda kriminalistické praktické činnosti. *„Cílem výslechu je získání úplné a věrohodné výpovědi v zájmu zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Po odborné stránce je výslech kriminalistickou metodou, kterou se na základě zákona získávají formou výpovědi kriminalisticky a právně významné informace z paměťových stop obsažených ve vědomí vyslychaných osob, za přísného dodržení zákonem daných práv a povinností vyslychaného i vyslychajícího.“*⁹²

Výslech je důležitým úkonem ve vyšetřování, a proto je nezbytné, aby byl řádně připraven. Podstata přípravy spočívá zejména ve stanovení cíle a rozsahu výslechu.

Vyslychající si má předem detailně nastudovat materiál, zjistit něco o osobě vyslychaného a seznámit se s poznatky, které mohou mít s vyšetřovanou událostí souvislost. Důslednost přípravy se projeví v kvalitě kladených otázkách a v celkovém výsledku výslechu.⁹³

Analytická část

V rámci této fáze dochází k analýze důkazů, vztahující se se k dané události, na základě které se určí další postup vyšetřování. Rovněž se analyzuje osoba vyslychaná. Zejména se zkoumá její chování, zvyklosti, zájmy, osobní údaje, zkušenosti s výslechem, závislosti nebo zda se v minulosti podrobila léčbě v psychiatrickém zařízení.⁹⁴

Syntetická část

V této části se určuje taktika výslechu. Výslech je proces, který se nedá do detailu naplánovat ani předvídat. Z toho důvodu se vymezují tzv. taktické záměry, o které se osoba provádějící výslech opírá.⁹⁵

---

⁹² MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. Kriminalistika. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, ISBN 8071798789 s. 327.

⁹³ STRAUS, Jiří. Kriminalistická taktika. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6. str .108

⁹⁴ KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika: Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování [online]. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015 ISBN 9788073805470. str 60

⁹⁵ PORADA, Viktor, Peter POLÁK a kol. Kriminalistika [online]. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015 ISBN 9788073805586. str 230

Mezi ostatní taktické záměry řadíme vybrání vhodného místa, času výslechu a stanovení konkrétního cíle, kterého je potřeba dosáhnout. Zvažuje se, zda je potřeba provést konfrontaci nebo rekognici. Dále je potřeba zhodnotit schopnosti vyslychajícího, jeho odbornost a úroveň připravenosti pro konkrétní situaci.⁹⁶

9.1. Zvláštnosti výslechu obviněného

Pachatel vraždy si je vědom závažnosti činu, kterého se dopustil a snaží se svou účast na vraždě popírat. Zejména s ohledem na vysoký trest, který mu hrozí. U vražd připravených si pachatelé dopředu plánují a zajišťují alibi. Naopak u vražd nepřipravených jsou v obhajobě pachatele často nesrovnalostí, díky kterým lze dosáhnout pravdivé výpovědi.⁹⁷

Během výslechu se vyšetřovatel snaží zjistit informace o přípravě vraždy, zejména co se odehrálo před činem, zda mezi pachatelem a obětí existoval vztah, jak se pachatel na vraždu připravoval, co bylo důvodem neshod mezi obviněným a obětí. Podrobně popsat jednání obviněného v den vraždy, aby bylo možné následné ověření důkazy. Rovněž je potřeba zjistit, jak byla vražda spáchána, jaký byl použit nástroj, jaká byla intenzita útoku a zda se oběť bránila. V neposlední řadě se objasňuje, jak se pachatel zachoval po spáchání vraždy, zda se pokoušel činit kroky k utajení svého jednání, zda manipuloval s tělem nebo použitým vražedným nástrojem.⁹⁸

Stach jako jeden ze současných problémů tohoto institutu uvádí výslech cizinců, během kterého zaběhlé taktické postupy výslechu selhávají. Důvodem je, že výslech se provádí přes tlumočníka, nedochází zde k osobnímu kontaktu a je to časově náročnější.⁹⁹

Během výslechu obviněného se lze setkat i s případy **nepravdivého doznání**, ke kterému dochází z mnoha rozličných důvodů. Mezi ně spadá snaha chránit blízkého člověka, přátelství, fanatismus, pomstychtivost, žárlivost, nenávisť. Může se také jednat o snahu pachatele se

---

⁹⁶ NĚMEC, Miroslav. Kriminologická taktika pro policisty a studenty policejní akademie České republiky. Praha: ABOOK, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9. str. 357

⁹⁷ Musil J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993 str. 32

⁹⁸ Musil J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993 str. 32

⁹⁹ STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-194-7. str. 39-40

zviditelnit, ulehčit si postavení, ve kterém se nachází (bezdomovci, lidé snažící se řešit osobní problémy, pokus zavděčit se vyšetřovateli) nebo snahu mařit vyšetřování.

Specifickým druhem doznání u osob obviněných je **sebeobviňování**. Zde si osoba klade za vinu určitou skutečnost. Sama se nahlásí na polici, což je rozdíl oproti běžnému doznání. Sebeobviňování může být zapříčiněno surovým postupem vyšetřovatele, snahou někoho chránit či fyzickým a psychickým násilím. K sebeobviňování dochází nejčastěji v následujících situacích:

- Pachatel trestného činu nebyl doposud zjištěn.
- Došlo ke spáchání trestného činu, který dosud orgánům činným v trestním řízení není znám.
- Situace, kdy se osoba dozná k činu, ke kterému nedošlo nebo nenaplnuje znaky trestného činu (nedostatečný věk, nutná obrana).¹⁰⁰

9.2. Zvláštnosti výslechu svědka

„Svědka je osoba rozdílná od obviněného, která byla vyzvána orgánem činným v trestním řízení, aby vypovídala o tom, co je jí známo o trestném činu, jeho pachateli a o okolnostech důležitých pro trestní řízení; o okolnostech, které viděla, slyšela nebo jinak vnímala svými smysly.“¹⁰¹

Svědka je osoba, která vnímala trestný čin svými smysly a je schopná tyto vjemy reprodukovat. Svědkem může být ten, kdo viděl trestný čin na vlastní oči, viděl pachatele utíkat, slyšel volání o pomoc atd. Vyslýchají se také osoby, které znají interní vztahy mezi pachatelem a obětí nebo osoby, které oběť spatřily jako poslední. V případě poškozeného – svědka pokusu vraždy může být výslech značně ztížen zdravotním stavem vyslýchaného. Z toho důvodu je vhodné, výslech provádět v nemocnici se souhlasem a za přítomnosti lékaře.¹⁰²

Vyšetřování vraždy může být ztíženo, pokud se odehrála mezi osobami, které mají právo odmítnout vypovídat. Osoby s právem odmítnout výpověď jsou uvedeny v § 100 TŘ. V prvním

---

¹⁰⁰ SOUKUP, J.: Sebeobvinění a nepravdivá doznání, vydala Tisková, ediční a propagační služba místního hospodářství, Praha, 1973, str.68.

¹⁰¹FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. str. 316

¹⁰² Musil J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993 str.

odstavci je důvodem příbuzenský vztah. Jedná se o osoby v pokolení přímém (rodiče, děti, prarodiče a vnuci), sourozence (bratr, sestra), osvojitele, osvojence, manžela, partnera, druha. Pokud je více obviněných, vztahuje se toto právo pouze k obviněnému, u kterého existuje příbuzenský vztah výše uvedený. Tuto část výpovědi lze oddělit od ostatních částí, kde důvod pro odepření výpovědi není. Jestliže to nelze, je možné oprávnění využít s ohledem k celé výpovědi.

V druhém odstavci se možnost odepření výpovědi nevztahuje na celou výpověď, ale pouze na tu část, kde lze způsobit nebezpečí trestního stíhání zde uvedených osob.¹⁰³

Vyšetřovatel by se měl snažit během výslechu svědka získat informace:

- zda svědek trestný čin viděl, účastnil se ho nebo se o něm dozvěděl jen z doslechu,
- kdy a kde se událost odehrála,
- proč byl svědek na místě činu, co vnímal svými smysly, zda tam byl sám nebo společně s jinými osobami,
- co viděl na místě činu, co tam dělala, případně zda s něčím manipuloval,
- jaký je jeho vztah k pachateli, oběti, místu činu atd.¹⁰⁴

9.3. Zvláštnosti expertiz

V případě trestného činu vraždy se nařizuje vyšetření duševního stavu obviněného. K tomuto úkonu se přibírá znalec z oboru psychiatrie, který zkoumá, zda vyšetřovaná osoba neměla sníženou schopnost rozpoznat nebezpečí svého jednání, omezenou ovládací schopnost z důvodu duševní poruchy, případně zda schopnost rozpoznávací a ovládací nevymizela.¹⁰⁵

Duševní poruchu definuje § 123 TR: „*Duševní poruchou se rozumí mimo duševní poruchy vyplývající z duševní nemoci i hluboká porucha vědomí, mentální retardace, těžká asociální porucha osobnosti nebo jiná těžká duševní nebo sexuální odchylka.*“

---

¹⁰³ ŠÁMAL, Pavel. Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0 str. 1628

¹⁰⁴ PORADA, Viktor. Kriministická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. str. 97

¹⁰⁵ PORADA, Viktor. Kriministika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-741-2. str. 1020

Znalec si v průběhu posuzování obviněného/podezřelého klade několik základních otázek:

- zda obviněný trpěl (trpí) duševní poruchou a jakou,
- zda chápe smysl trestního řízení,
- zda a případně do jaké míry duševní porucha ovlivnila jeho schopnost rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo schopnost ovládat toto jednání,
- zda je jeho pobyt na svobodě nebezpečný,
- zda znalec navrhuje uložení ochranného opatření a jakého (ochranné léčení ambulantní nebo ústavní, popř. zabezpečovací detence).

Dále se objasňují otázky, které vyplynou ze znaleckého zkoumání a mohou být významné např. Jaká je úroveň a struktura intelektových funkcí pachatele? Jaká je struktura osobnosti pachatele? Jakou osobností je pachatel z hlediska typologie, temperamentu, charakteru a zájmů? Jaká je hodnotová orientace pachatele? Jaká je úroveň a jaké je ovládání agresivity pachatele? Jaký je psychosexuální vývoj a preference pachatele? Jaká je motivace pachatele z psychologického hlediska?¹⁰⁶

Během vyšetřování trestného činu vražd se přistupuje i k dalšímu kriminalistickému zkoumání (kriminalistická balistika, trasologie, toxikologie, antropometrie, biologie, chemie).¹⁰⁷

9.4. Zapojení veřejnosti

Trestný čin vraždy je většinou společností považován za velmi závažný. Z toho důvodu je snaha veřejnosti zapojit se do vyšetřování veliká v porovnání s jinými trestnými činy. Tato snaha může pramenit i ze strachu, že by se tento čin mohl opakovat.

Veřejnost je nejvíce zapojována při pátrání po neznámém pachateli, kdy se v televizním vysílání, rozhlasu, na sociálních sítích a internetových stránkách PČR zveřejní relevantní informace. Tento postup přináší řadu nových poznatků např. o místech, kde se pachatel

---

¹⁰⁶ Posuzování duševního stavu v trestním řízení a poskytování psychiatrické péče, ŠVARC Jiří, časopis Psychiatrie v praxi 2014, str.41-42

¹⁰⁷ Musil J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993 str.

pohyboval, jakou použil únikovou cestu, kde se zbavil věcí z trestného činu, jaký automobil použil, zda mu někdo pomáhal atd.¹⁰⁸

9.5. Prevence

Prevence u vražd je velmi složitá s ohledem na fakt, že k nim dochází na základě neshod mezi osobami a motiv tvoří subjektivní pohnutky, což jsou faktory, které se dají prevencí ovlivnit jen ve velmi malé míře.¹⁰⁹

Kriminální prevence probíhá jak na celostátní úrovni, tak na místní úrovni. Jednotlivé kraje si vytváří vlastní koncepci prevence kriminality. Jelikož žijí ve Středočeském kraji, zajímalo mě, jak snaha kraje předcházet násilné kriminalitě vypadá.

Středočeský kraj zaměřuje svou prevenci na celou škálu kriminality. Snaha o její snížení probíhá vytvářením a realizací jednotlivých projektů například:

- Realizace projektů zaměřených na řešení aktuální bezpečnostní situace v kraji ve spolupráci s Krajským ředitelstvím policie.
- Realizace tzv. Bezpečných měst a Bezpečných regionů formou jednotné metodiky pro celý Středočeský kraj – podstatou je komplexní spolupráce a ucelené předávání informací mezi státní správou a samosprávou, ve snaze zajistit větší bezpečnost ve městech a obcích.
- Projekty zaměřené na ochranu měkkých cílů – zejména v zemích západní Evropy (a v dalších vyspělých demokratických zemích) v posledních letech významně vzrostla hrozba teroristických útoků, a to především na tzv. měkké cíle. K těmto útokům nejčastěji dochází na místech, která jsou veřejně přístupná a koncentruje na nich větší množství osob (např. školy, nádraží a prostředky hromadné dopravy, nemocnice, sportoviště, památky, náboženská místa).
- Realizace projektu prevence kriminality „Ozbrojený útočník ve škole“

---

¹⁰⁸ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 8071798789 str. 435

¹⁰⁹ Musil J. a kol.: Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Univerzita Karlova, 1993 str.

- Projekt na snížení míry recidivy a podpory služeb z oblasti terciární prevence. Ve Středočeském kraji bylo v roce 2016 spácháno 22 124 trestných činů. Téměř 50 % z nich bylo spácháno recidivisty. Ačkoliv počet trestných činů klesá, počet vězněných osob se stále zvyšuje a index uvěznění v ČR je jedním z nejvyšších v rámci EU. Rapidně se zvyšuje také počet trestných činů páchaných ženami. Dle statistických údajů se míra recidivy osob po výkonu trestu odnětí svobody pohybuje v rozmezí 60-80 %, přičemž 40 % se dopouští další trestné činnosti do šesti měsíců po propuštění.
- Aktivita směřující ke snížení kriminality v sociálně vyloučených lokalitách a kriminality páchané osobami, které jsou sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením. Pro tento účel se vytváří pozice asistenta prevence kriminality, domovníka preventisty, bezpečnostního dobrovolník atd.
- Prevence trestné činnosti páchané na seniorech a jejich ochrana.¹¹⁰

9.6. Rekognice

Rekognice neboli znovupoznání napomáhá ztotožnit osobu, věc či zvíře. Podstata rekognice spočívá ve vyvolání obrazu, který člověk v minulosti vnímal a jeho porovnání se současným vnímáním daného objektu. Během toho dochází k vyloučení nebo ztotožnění daného objektu.

Osobou ztotožňující bývá nejčastěji svědek. Ztotožňovaným objektem je většinou podezřelá osoba, obviněný nebo odcizená věc.

Rozlišujeme několik druhů rekognice:

1. rekognice podle objektů: znovupoznání osob a věcí,
2. rekognice dle původu objektu: rekognice in natura a rekognice na základě fotografií,
3. rekognice dle identifikačního pole: znovupoznání podle vnějších znaků, dle pohybových a funkčních charakteristik, nejčastěji podle řeči a hlasu osob,
4. rekognice dle znalosti identity objektu: znovupoznání neznámého objektu (domnělý pachatel), znovupoznání známého objektu.¹¹¹

---

¹¹⁰Koncepce prevence kriminality Středočeského kraje na léta 2018–2021

¹¹¹ PROTIVINSKÝ, Miroslav a Karel KLVANĀ. Základy kriminalistiky. 2. vyd. Praha: Armex, 2007. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-86795-50-8 str. 90

Příprava rekognice

Vzhledem k zásadě neopakovatelnosti rekognice je zapotřebí, věnovat přípravě dostatečnou pozornost a péči, aby nedošlo k pochybení, které by mohlo vést ke znehodnocení rekognice nebo nárůstu rizika, že bude postup zpochybněn při soudním jednání. Příprava se rozděluje na dvě části.

V první fázi se hodnotí dosud získané poznatky cílem:

- Zjistit, zda je provedení rekognice skutečně nutné a opodstatněné.
- Zjistit, dle kterých znaků osoba znovu poznává identifikovaný objekt.
- Získat poznatky o situaci, za které osoba daný objekt vnímala (vzdálenost, denní doba, světelné podmínky, použití brýlí atd).
- Určit, zda je osoba schopna znovu poznat daný objekt.
- Zvážit, zda provedení rekognice nebude mít negativní psychologický vliv na osobu poznávající.
- Zajistit, aby bylo použito několik druhově stejných objektů.
- Posoudit, zda nehrozí osobě poznávající nebezpečí.

Poté, co je provedena výše uvedená analýza, se přistoupí k určení místa, času, subjektů a podmínek vnímání. Dále se stanoví způsob přípravy, taktické záměry, druh rekognice a osoby, které budou přítomny.

Druhá fáze rekognice spočívá v přípravě subjektů, objektů, dokumentů a zajištění shodnosti podmínek.¹¹²

Během přípravy je nutné respektovat dvě pravidla. Nejprve je potřeba, aby osoba ztotožňující byla předem vyslechnuta a popsala specifické znaky a zvláštnosti, díky kterým bude schopna objekt znovu poznat. Za druhé je nezbytné zajistit, aby osoba nebo věc, která má být znovu poznána, nebyla ukázána, anebo se nesetkala s osobou ztotožňující.¹¹³

---

¹¹² KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0. str. 93

¹¹³ PROTIVINSKÝ, Miroslav a Karel KLVANA. Základy kriminalistiky. 2. vyd. Praha: Armex, 2007. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-86795-50-8 str. 90

Rekognice živé osoby in natura

Na počátku se poučí jednotlivé osoby a instruuji se přizvaní figuranti. V místnosti, která vyhovuje podmínkám rekognice, se utvoří skupina stojících osob. Ztotožňovaná osoba se vyzve, aby zaujala libovolné místo mezi nimi a případně si zvolila číslo. Dále je poučena o možnosti, že v průběhu může být požádána, aby promluvila nebo udělala několik kroků, avšak nejedná se o povinnost. Poté, co jsou osoby připraveny, vstoupí do místnosti ztotožňující osoba. Postaví se před osoby a po vyzvání si přítomné prohlédne. Pokud mezi nimi spatří dotyčného, kterého již dříve popsala, označí ho a uvede, na základě jakých znaků došla k tomuto závěru. Průběh rekognice je zdokumentován protokolem, fotograficky nebo videozáznamem. V případě, že je více ztotožňujících osob, provádí se znovuzpůsobení odděleně a po ukončení rekognice se dbá na to, aby se osoby nepotkaly.

Další druhy rekognice živé osoby

Pokud není k dispozici osoba, je možné provést rekognici na základě fotografie. Ztotožňující osobě se předloží několik fotografií (minimálně tři), mezi které se zařadí fotografie ztotožňované osoby. Tento druh rekognice nesmí předcházet rekognici in natura.

Dalším možným způsobem je rekognice živé osoby podle hlasu a řeči. Většinou se provádí jako součást rekognice živé osoby, avšak někdy může být vhodnější provést ji samostatně. Osoba provádějící ztotožnění ztotožňované osoby nevidí, pouze je slyší.

Rekognice mrtvoly in natura

Je prováděna osobami, které zemřelého znaly a jsou schopné ho identifikovat. V těchto případech je vnímání ztíženo tím, že osoby vnímaly zemřelého určitým způsobem, který teď může být odlišný díky posmrtným změnám, stupni rozkladu, zraněními, zohyzděními atd. S přihlédnutím k psychické zátěži pro blízké, kteří znovuzpůsobení provádí a s ohledem na etické zásady, provádí se rekognice jen s daným zemřelým. Poté co je mrtvola identifikována, je osoba, která identifikaci provedla, vyslechnuta.

9.7. Rekonstrukce

Podstata rekonstrukce spočívá v obnovení materiální situace a okolností, za kterých byl trestný čin spáchán. Tím dochází k prověření výpovědi obviněného, spoluobviněného, poškozeného nebo svědka, pokud jiné důkazy nejsou dostatečné k objasnění věci.

Účastníci rekonstrukce jsou orgány činné v trestním řízení, obviněný, spoluobviněný, figuranti, osoby na věci nezúčastněné, tj svědci úkonu, znalci případě jiní odborníci, obhájce obviněného, státní zástupce, pomocné osoby (zajišťující uzavření místa, střežení obviněného atd.)

Před samotným výjezdem na místo se provede analýza dosud získaných materiálů a důkazů, zkoumají se případné rozpory či mezery. Následně se vypracuje plán rekonstrukce, určí se místo, zajistí se přítomnost účastníků a dalšího materiálně technického vybavení.

Po příjezdu na místo dojde k obhlídce a předběžnému seznámením s místem. Uzavře se před vstupem nepovolaných osob a obnoví se situace, za které byl trestný čin spáchán, aby výsledek rekonstrukce podal věrohodný a objektivní obraz o průběh činu. Na závěr se provede dokumentace místa ve stavu, v jakém bylo před zahájením rekonstrukce.

Během samotném průběhu rekonstrukce je osoba vyzvána, aby demonstrovala, co se během trestného činu odehrálo. Je důležité ponechat osobě určitý prostor k tomu, aby mohla provést úkony, pohyby či pronést slova a věty stejně, jako v případě trestného činu. Díky tomu je průběh rekonstrukce považován za objektivní a lze ověřit věrohodnost původní výpovědi, případně získat nové důkazy.¹¹⁴

---

¹¹⁴ PROTIVINSKÝ, Miroslav a Karel KLVANĀ. Základy kriminalistiky. 2. vyd. Praha: Armex, 2007. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-86795-50-8 str. 90-99

10. Nové technologie využitelné při vyšetřování vražd

Technologie v současné době stále více pronikají do našich všedních životů, proto se nelze divit, že našly využití a staly se pomocníkem v kriminalistické praxi.

10.1. Umělá inteligence

Zatímco v jiných oborech je umělá inteligence již řadu let využívána, v kriminalistice se stále jedná o přístup relativně nový. Je to z důvodu, že veškeré důkazy a jejich analýza musí obstát u soudu. Proto je potřeba k aplikaci umělé inteligence přistupovat s rozvahou a s vědomím negativních dopadů, které její využití může přinášet.¹¹⁵ Umělá inteligence se v současné době používá v následujících oblastech:

- *Video foto analýza* – v Asii vyvíjí program, který by dokázal analyzovat záznamy z pouličních kamer a rozpoznat, zda osoba drží zbraň. Následně z jejího chování vyhodnotit riziko hrozícího trestného činu a zalarmovat policii dříve, než k samotnému trestnému činu dojde. Cílem tohoto programu je zejména prevence násilné kriminality, včetně vražd. Má pomoci policii v oblastech, kde je míra kriminality vysoká a samotná policie nemá dostatečnou kapacitu na to, aby ji efektivně předcházela.
- *Hodnocení rizikovosti chování* - umělá inteligence je v současné době schopna na základě analýzy velkého množství dat vyhodnotit rizika a předpovědět modely možného chování podezřelého, což může usnadnit policii práci při jeho dopadení. V USA je používán systém hodnocení rizik (RAI), který mají k dispozici i soudci. Využívá se k modelaci chování podezřelého, kdy se rozhoduje, zda je nutné jeho umístění do vazby. Zda tento program soudce využije, záleží na jeho úvaze.
- *Analýza velkého množství dat ve zkráceném čase* - využití umělé inteligence je také možné ve složitých případech s velkým objemem dat, jejichž prostudování a analýza by vyžadovala nejen obrovské množství času, ale i zapojení velkého počtu osob do vyšetřování. Umělá inteligence dokáže propojit a analyzovat různé typy souborů

---

¹¹⁵Yadav, Saurav & Yadav, Shalini & Verma, Preeti & Ojha, Smriti & Mishra, Sudhanshu. (2022). Artificial Intelligence: An Advanced Evolution In Forensics And Criminal Investigation. Current Forensic Science. 01. 10.2174/2666484401666220819111603. citováno dne 21. 3. 2023

např. lékařské zprávy, písemné protokoly, grafy, záznamy z bezpečnostních kamer, výsledky DNA atd.

- *Chytré vyhledávání* - systém chytrého vyhledávání umožňuje porovnat velké množství dat s různými typy souborů a informací a přinést systematické výsledky vyhledávání. Nezachytí pouze přesná klíčová slova nebo hledané výrazy, ale dokonce i podobná a propojená data. To může výrazně zkrátit proces vyšetřování.¹¹⁶

Umělá inteligence v ČR

I Česká republika má v oblasti rozvoje umělé inteligence své zástupce. Jedná se o společnost Cogniware, která se specializuje na vývoj aplikací a nástrojů, využívajících nejmodernější postupy a software s prvky umělé inteligence. Aplikace jsou využívány pro analýzu dat, obrazu, zvuku a dalších informací. Nejčastějším uživatelem těchto aplikací jsou bezpečnostní sbory a finanční instituce. Tato společnost vytvořila systém, který je schopen rozpoznat hlas, chůzi, obličeje a automaticky vyhledávat vztahy a vazby mezi informacemi (dokumenty, e-maily, SMS zprávy, odposlechy, bankovní transakce, videozáznamy). Tento systém v současné době využívají některé země Středního východu. U nás by ho měla policie začít používat pro porovnávání fotografií obsažených v policejních databázích.

Vedle uvedené společnosti vědci z Vysokého technického učení v Brně ve spolupráci se společností Phonexia vyvinuli program, který na základě zvukové nahrávky dokáže určit věk, pohlaví, jazyk, dialekt a detailně rozpracovat obsah hovoru. To celé v řádech několika sekund.¹¹⁷

---

¹¹⁶ How AI Can Be Used in Forensic Science: Challenges and Prospects". DocInsights, 13. září 2021, <https://docinsights.co/resources-1/how-ai-can-be-used-in-forensic-science-challenges-and-prospects> citováno dne 21.03.2023

¹¹⁷ MAGDOŇOVÁ, Jana 17. 6. 2019, Umělá inteligence pomáhá policii vyšetřovat úvěrové podvody. Porovnává nahrávky pachatelů, https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/technologie/kriminalisticky-ustav-nahravky-identifikace-pachatele-policie-podvody-vut-brno_1906171601_nkr, citováno dne 20. 3.2023

Problematika využití umělé inteligence

Použití umělé inteligence v kriminalistické praxi přináší na jednu stranu řadu výhod. Za výhody lze považovat sníženou míru chybovosti, schopnost pracovat přesně, rychle a efektivně. Další výhodou může představovat absence emocí. To jí umožní činit rozhodnutí, která budou založena na racionální a nestranné úvaze.

Na druhou stranu je zde veliké množství nevýhod, jako je vysoká finanční náročnost na vývoj nebo absence kreativity. Vyšetřovací týmy jsou postaveny na fungujících mezilidských vztazích, které umělá inteligence není schopna nahradit.

Dalším rozsáhlým problémem jsou otázky etiky a morálky, které při zavádění umělé inteligence vzbuzuje jistou kontroverzi. V Číně jsou některé osoby nepřiměřeně stíhané na základě technologie rozpoznávání obličejů. V USA systém předpovědi rizik vykazuje jistou zaujatost proti etnickým skupinám.

Výsledky produkované umělou inteligencí závisí na tom, jak je navržena a jaká data používá. Jak návrh samotný, tak i data mohou být záměrně či neúmyslně ovlivněna. Některé klíčové aspekty určitého problému nemusí být vůbec do algoritmu zakomponovány. Pokud by došlo ke špatnému nastavení, mohla by tak umělá inteligence činit zaujatá rozhodnutí ovlivněná například etnickým původem, pohlavím či věkem.

Umělá inteligence představuje i vážné ohrožení práva na soukromí a ochranu osobních údajů. Zejména pokud je využita k rozpoznávání tváří, online sledování a profilování jednotlivců.

Toto je jen hrubý výčet problémů, které jsou s použitím umělé inteligence spojeny. Jak je vidět, k zavedení umělé inteligence je zapotřebí přistupovat s respektem a opatrností. Do budoucna lze očekávat, že začne do kriminalistické praxe pronikat čím dál tím častěji. Dle mého názoru je vhodné, využít ji v rozumné míře, avšak při zachování kontrolních mechanismů ze strany člověka, neboť si myslím, že stroj nikdy nebude schopen plnohodnotně nahradit činnost lidí v procesu vyšetřování.

10.2. Nové metody

- *Foldscope* – jedná se o malý, jednorázový a levný papírový mikroskop, který je na trhu od roku 2014. Teprve nedávno si však našel cestu ze zemí třetího světa do světa forenzních věd. Díky své přenosnosti a nízké ceně lze Foldscope používat v terénu k určování forenzních vzorků včetně krve, vlasů a půdy. Závěry získané pomocí Foldscopu jsou sice pouze předběžné, ale mohou pomoci urychlit proces dopadení pachatele.¹¹⁸
- *Biosenzoring u otisků prstů* – umožňuje analyzovat nepatrné stopy tělesných tekutin, které se nacházejí v otiscích prstů a identifikovat tak podezřelého. Mezi údaje, které lze zjistit patří věk, užívané léky, pohlaví a životní styl. Biosenzoring lze použít i na další tělesné tekutiny nalezené na místě činu. Výhodou je, že je potřeba jen malé množství vzorku.¹¹⁹
- *3D technologie* - v praxi se čím dál tím častěji přistupuje k využití 3D tiskáren pro forenzní účely. V nedávné studii na univerzitě v Portsmouthu byly pomocí 3D zobrazování, zmapovány přesné rozměry některých spálených kostí a poté byly tyto kusy replikovány pomocí 3D tiskárny. To jim umožnilo určit, zda kusy do sebe zapadají či nikoli, aniž by museli s křehkými důkazy nadměrně manipulovat.¹²⁰

---

¹¹⁸ Ganesan, M., Selvan Christyraj, J. R. S., Venkatachalam, S., Yesudhasan, B. V., Chelladurai, K. S., Mohan, M., Kalimuthu, K., Narkhede, Y. B., & Christyraj, J. D. S. (2022). Foldscope microscope, an inexpensive alternative tool to conventional microscopy—Applications in research and education: A review. *Microscopy Research and Technique*, 85(11), 3484– 3494. <https://doi.org/10.1002/jemt.24205> citováno dne 21.03.2023

¹¹⁹ McGoldrick, L.K.; Halámek, J. Recent Advances in Noninvasive Biosensors for Forensics, Biometrics, and Cybersecurity. *Sensors* 2020, 20, 5974. <https://doi.org/10.3390/s20215974> citováno dne 21.03.2023

¹²⁰ University of Portsmouth. "Bringing burnt bones back to 'life' using 3D technology." *ScienceDaily*. ScienceDaily, 24 June 2020. <www.sciencedaily.com/releases/2020/06/200624095950.htm>. citováno dne 21.03.2023

Závěr

Myslím si, že jsem cíle práce, které jsem si stanovila v samotném úvodu, splnila. Chtěla bych zde shrnout obsah jednotlivých kapitol.

V úvodu práce jsem rozebírala trestný čin vraždy z pohledu práva a zároveň jeho odlišnost od trestného činu zabití a vraždy novorozeného dítěte matkou. Poukázala jsem na úpravu obsaženou v trestním zákoníku z roku 1961, kde ochrana lidského života nebyla kladena na přední místa na rozdíl od dnešní právní úpravy. Vraždu lze rozdělit na vraždu prostou, kde se jedná o úmyslné usmrcení bez předchozího uvážení a vraždu s rozmyslem nebo po předchozím uvážení, kterou nalezneme v § 140 odst. 2. Zabití a vražda mají společný jmenovatel, kterým je úmyslné usmrcení, avšak v případě zabití se odlišuje tím, že čin je spáchán v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku, nebo jiného omluvitelného hnutí mysli, anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného chování poškozeného. Oproti tomu vražda novorozeného dítěte matkou postihuje jen matku, jedná se tedy o konkrétní subjekt.

Druhá kapitola pojednává o kriminalistické charakteristice vražd. Vraždy lze z kriminalistického hlediska rozdělit dle řady kritérií na vraždy připravené, nepřipravené, spáchané se zbraní, beze zbraně, dle způsobu usmrcení nebo utajení.

Pachatelé vražd bývají ve většině případů muži věkem nepřesahujících 40 let. Téměř polovina vražd je spáchána pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek. Mezi obětí a pachatelem bývá blízký vztah nebo oběť pachatele znala. Případů, kdy pachatel zavraždí zcela neznámou osobu, je minimum. Nejčastějším motivem vražedného jednání jsou interpersonální neshody případně majetkové důvody.

Třetí kapitolu jsem věnovala typickým stopám. Největší zastoupení mají biologické stopy, pocházející z těla oběti, které ulpívají na okolních materiálech, vražedných zbraních nebo pachatelů. Na těle oběti se nachází stopy násilí, ze kterých lze vyčíst způsob jednání pachatele.

Ve čtvrté a páté kapitole jsem popsala typické vyšetřovací situace a zvláštnosti předmětu vyšetřování. Vyšetřovací situace se odvíjí od skutečnosti, zda bylo nalezeno tělo nebo je zde podezření ze spáchání vraždy, avšak tělo chybí. U každé situace je potřeba postupovat odlišně.

U předmětu vyšetřování je specifické, že je nutné co nejrychleji zjistit příčinu smrti, zajistit místo činu, zjistit totožnost mrtvolky, nalézt svědky nebo shromáždit všechny stopy z místa činu. Je žádoucí, postupovat co možná nejrychleji, ale zároveň co nejefektivněji a bez zbytečných chyb. Zejména s ohledem na to, že vražda je závažný trestný čin a stopy podléhají okolním vlivům, což může vést k jejich znehodnocení. Stejně tomu je i v případě paměťových stop, kdy svědek postupem času ztrácí schopnost, plně reprodukovat skutečnosti, které vnímal smysly.

V šesté kapitole jsem psala o podnětech k vyšetřování, kterými jsou nejčastěji oznámení od občanů o nálezů mrtvoly, oznámení o pohřešované osobě nebo doznání pachatele.

V sedmé kapitole jsem rozebírala počáteční vyšetřovací a operativně pátrací úkony. V praxi se nejvíce setkáváme s nálezem mrtvoly s příznaky násilné smrti. Zde je nutné provést důkladné ohledání míst činu a získat odpověď na sedm základních otázek, které jsou Co? Kdy? Kde? Kdo? Jak? Čím? Proč? Během ohledání je potřeba dodržovat zásady: řízení jedním vedoucím, neodkladnost a neopakovatelnost ohledání. Respektování těchto zásad je nad míru důležité, jelikož díky ohledání kriminalisté získávají stěžejní stopy, které vedou k dopadení a usvědčení pachatel. O procesu ohledání se sepisuje protokol, který má tři části: úvod, popisnou část a závěrečnou část. Vedle ohledání míst činu je důležité i ohledání těla mrtvoly. Nejprve se provádí vnější ohledání, následně se přistoupí k popisu násilní na těle, ohledá se oblečení a popíší se věci, které má mrtvý u sebe.

Následně se přistupuje k soudně lékařské expertize, v případě vražd je nutné provedení pitvy. Nejprve se provádí zevní prohlídka, během které lékař popíše posmrtné změny, stavbu těla, barvu pleti, věk, stav kostry atd. Poté se přistupuje k vnitřní prohlídce. Postupuje se sestupně od dutiny lební, hrudní, břišní až k pohlavním orgánů a končetinám. Zjišťují se patologické nebo úrazové změny na vnitřních orgánech.

Osmá kapitola je věnována zvláštnostem vyšetřovacích verzí, plánování a organizování vyšetřování. Verze lze rozdělit do tří skupin. Verze stanovené na základě informací z místa činu, o situaci na místě činu a ze stop na místě činu. Zde se zjišťuje, z jakého důvodu se oběť zdržovala na určitém místě a proč si dané místo vybral pachatel. Na základě odpovědí na tyto otázky se utváří jednotlivé verze.

Devátá kapitola obsahuje zvláštnosti následných vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů. Řadíme sem výslech obviněného a svědka. Při výslechu obviněného je potřeba mít na paměti, že pachatel si je vědom závažnosti činu, který spáchal, a proto se bude snažit svou účast na vraždě popřít. Výslechem obviněného se kriminalista snaží získat informace o tom, jak pachatel vraždu připravoval, popsat jednání obviněného, získat informace o spáchání vraždy, osobě oběti nebo jednání pachatele po činu. Výslechem svědka se kriminalisté snaží zjistit, co vše svědek o trestném činu ví, zda viděl pachatele a kdy a kde se trestný čin odehrál. Trestný čin vraždy je společností vnímán jako akt zavrženíhodného jednání. Z toho důvodu je veřejnost ochotna s dopadením pachatele pomoci. Polici využívá zapojení veřejnosti zejména v případě nálezů těla neznámé mrtvoly nebo pátrání po neznámém pachateli.

Prevence u vražd probíhá jak na celostátní, tak místní úrovni. Předcházet násilné trestné činnosti není jednoduché zejména z důvodu, že motivem jednání pachatel bývají neshody mezi osobami, což se velmi špatně ovlivňuje.

V předposlední kapitole se zabývám rekognicí a rekonstrukcí trestného činu. Rekognice slouží ke znovupoznání osob, věci nebo zvířat. Ztotožňující osobou bývá nejčastěji svědek a ztotožňovaným objektem je ve většině případů osoba podezřelá, obviněná nebo odcizená věc. Rozlišujeme dva hlavní druhy: rekognici živé osoby a rekognici mrtvol.

Rekonstrukce spočívá v obnovení materiální situace a okolností, za kterých byl trestný čin spáchán, čímž se prověřuje výpověď obviněného, spoluobviněného či svědka.

V poslední desáté kapitole se zabírám novými technologiemi, které lze při vyšetřování vražd využít. V úvodu kapitoly píšou o zapojení umělé inteligence, která se v praxi začíná stále více používat. Setkáme se s ní u video a foto analýzy, ze záznamů pouličních kamer dokáže umělá inteligence rozpoznat, zda osoba drží zbraň a vyhodnotit rizikovost jejího chování. Mimo to je používána při analýze velkého množství dat ve zkráceném čase. Umělá inteligence přináší řadu výhod, ale i úskalí která její zapojení do praxe přináší. Může se jednat o finanční náročnost, absenci kreativity, otázky etiky a morálky, nepřiměřený zásah do soukromí a další. Jako nové metody uvádím biosenzoring otisků prstů, který dokáže díky nepatrnému množství tekutin v daktyloskopických stopách zjistit informace o podezřelém jako je věk, pohlaví, užívané léky nebo životní styl. V praxi se začínají také využívat 3D technologie zejména 3D tiskárny, díky kterým je možné vytvořit přesné repliky kosterních pozůstatků, aniž by muselo být manipulováno s křehkými důkazy.

Je potřeba přijmout skutečnost, že nové technologie budou do procesu vyšetřování stále více pronikat. Z toho důvodu je důležité, aby kriminalisté měli možnost vzdělávat se v této oblasti, uměli vyhledávat a analyzovat nové druhy stop, které užití umělé inteligence přináší a byli schopni, nové programy a technologie používat. Zavedení umělé inteligence do praxe nebude však snadné, nejprve je nutné vyřešit řadu právních problémů, které jsou s jejím použitím spojeny, a které mohou představovat zásah do základních práv svobod.

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GŘIVNA. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0.

GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3

HOŘÁK, Jaromír. Vražda a zabití v novém trestním zákoníku in Bulletin advokacie. Praha: Česká advokátní komora v Praze. ISSN 1210-6348.

CHMELÍK, Jan. Ohledání místa činu. Druhé přepracované vydání. Praha: Policie České republiky, 1999

JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3.

KUCHTA, Josef a Helena VÁLKOVÁ. Základy kriminologie a trestní politiky. Praha: C.H. Beck, 2005. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-813-4.

KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.

MAREŠOVÁ, Alena. Násilí uplatňované organizovanými skupinami a organizovaným zločinem: (analýza vybraných případů vražd a vydírání). Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-7338-022-6.

MATOUŠKOVÁ, Ingrid. Aplikovaná forenzní psychologie. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0.

MUSIL, Jan. Úvod do kriminalistiky. 3. nezm. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-019-3

MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 8071798789

PAVLOVSKÝ, Pavel. Soudní psychiatrie a psychologie. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2618-2.

PILIN, Alexander. Soudní lékařství. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022. ISBN 978-80-246-5013-5.

PORADA, Viktor. Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, ISBN 978-80-7380-741-2

PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0.

PROTIVINSKÝ, Miroslav a Karel KLVANA. Základy kriminalistiky. 2. vyd. Praha: Armex, 2007. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-86795-50-8.

RAK, Roman, Vašek MATYÁŠ a Zdeněk ŘÍHA. Biometrie a identita člověka ve forenzních a komerčních aplikacích. Praha: Grada, 2008. Profesionál. ISBN 978-80-247-2365-5.

STACH, Jan. Metodika vyšetřování vražd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-194-7.

STAŇKOVÁ, Lenka, Filip ŠČERBA a Milan VICHLEND. Násilná kriminalita. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978-80-7502-069-7

STRAUS, Jiří. Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6.

STRAUS, SUCHÁNEK, PORADA, 2004, Kriminalistické stopy obsahující informaci o vlastnostech vnitřní stavby (struktury) nebo vnitřního složení objektu, Soudní inženýrství, Policejní akademie Praha

SUCHÁNEK, Jaroslav. Kriminalistické stopy obsahující informaci o vnitřní stavbě (strukturu) objektu. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. ISBN 80-7251-181-5.

ŠÁMAL, Pavel. Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0

ŠTEFAN, Jiří a Jiří HLADÍK. Soudní lékařství a jeho moderní trendy. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3594-8.

ZÁHORSKÁ, Jindřiška. Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-236-2.

Seznam použitých internetových zdrojů

Ganesan, M., Selvan Christyraj, J. R. S., Venkatachalam, S., Yesudhasan, B. V., Chelladurai, K. S., Mohan, M., Kalimuthu, K., Narkhede, Y. B., & Christyraj, J. D. S. (2022). Foldscope microscope, an inexpensive alternative tool to conventional microscopy—Applications in research and education: A review. *Microscopy Research and Technique*, 85(11), 3484– 3494. <https://doi.org/10.1002/jemt.24205>

McGoldrick, L.K.; Halámek, J. Recent Advances in Noninvasive Biosensors for Forensics, Biometrics, and Cybersecurity. *Sensors* 2020, 20, 5974. <https://doi.org/10.3390/s20215974>

University of Portsmouth. "Bringing burnt bones back to 'life' using 3D technology." *Science Daily* ScienceDaily, 24 June 2020. <www.sciencedaily.com/releases/2020/06/200624095950.htm>.

How AI Can Be Used in Forensic Science: Challenges and Prospects". DocInsights, 13. září 2021, <https://docinsights.co/resources-1/how-ai-can-be-used-in-forensic-science-challenges-and-prospects>

MATZNER, Jiří, Mimořádně brutální vražda objasněna. In: Policie.cz, citováno dne 28.6.2023. Dostupně z: <https://www.policie.cz/clanek/mimoradne-brutalni-vrazda-objasnena.aspx>

JEŽKOVÁ, Ivana. Vyšetřování předvánoční vraždy v Trutnově skončilo, In: Policie. Cz, citováno dne 28.6.2023, dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vysetrovani-predvanocni-vrazdy-v-trutnove-skoncilo.aspx>

MAGDOŇOVÁ, Jana 17. 6. 2019, Umělá inteligence pomáhá policii vyšetřovat úvěrové podvody. Porovná nahrávky pachatelů, https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/technologie/kriminalisticky-ustav-nahravky-identifikace-pachatele-policie-podvody-vut-brno_1906171601_nkr

Seznam použitých právních předpisů

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, publikován pod č. 120/1976 Sb.

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, publikována pod č. 209/1992 Sb.

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 285/2002 Sb., transplantační zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením

Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě

Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů

Seznam zkratk

TZ - zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů

TŘ - zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů "

PČR – Policie České republiky

Metodika vyšetřování vražd

Abstrakt

Tématem této práce byla metodika vyšetřování vražd. Jelikož se jedná o téma velice obsáhlé, zaměřila jsem se na vybrané aspekty metodiky vyšetřování. V úvodu práce jsem se věnovala vraždě z pohledu práva a jejímu srovnání s trestným činem zabití a vraždy novorozeného dítěte matkou. Rozebrala jsem zde nuance, kterými se liší. Druhá kapitola je zaměřena na kriminalistickou charakteristiku vraždy. Čtenář se zde dozví, jaké rysy vykazují pachatelé vražd a kdo se nejčastěji stává jejich obětí.

V následujících kapitolách se zaobírám jednotlivými komponenty samotné metodiky. Jsou zde popsány typické stopy a vyšetřovací situace, se kterými se kriminalisté v praxi nejčastěji setkávají. Pozornost je věnována také metodám, jakými se provádí ohledání místa činu, ohledání mrtvolky nebo soudně lékařská expertiza.

Osmá kapitola pojednává o plánování, organizování vyšetřování a o způsobu, jakým kriminalisté na základě získaných poznatků a nalezených stop konstruuji verze, které jsou následně prověřovány.

Předposlední kapitola charakterizuje zvláštnosti následných vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů. Zejména pak výslech obviněného a svědka. Zaměřuji se zde také na rekognici, sloužící ke ztotožnění osob a věcí. Dále píše o rekonstrukci trestného činu, která spočívá v obnovením materiálních podmínek na místě činu. Tím dochází k prověření výpovědi svědka nebo osoby obviněné či spoluobviněné.

V závěru práce stručně nastiňuji nové metody, které jsou využitelné při vyšetřování vražd. Zejména pak umělou inteligenci. Její přínosy, ale zároveň i rizika, která jsou s jejím použitím spjata.

Během psaní této práce jsem využívala metodu analýzy dostupných literárních pramenů. Dále metodu deskripce a komparace.

Cílem mé práce bylo podat stručný, ale zároveň co nejvíce komplexní pohled na metodiku vyšetřování vražd.

Klíčová slova

vražda, metodika, vyšetřování

Methodology of Investigation of Murders

Abstract

This thesis examined methodology of investigation of murders. As this is a very broad topic, the focus was on selected aspects of the investigation methodology. The introduction of the thesis was devoted to murder from the perspective of law and its comparison with the crime of killing and murder of a newborn child by the mother. The nuances that differentiate them are discussed there. The second chapter focuses on the criminological characteristics of murder. It provides the reader with an insight into the characteristics of the perpetrators of murder and who the victims most often are.

The following chapters deal with the individual components of the methodology itself. They describe typical clues as well as investigative situations that criminologists most often encounter in practice. Attention is also paid to the methods of crime scene examination, examination of a corpse and forensic examination.

The eighth chapter discusses the planning and organisation of the investigation and the way in which criminal investigators construct versions based on the evidence and clues found, which are then tested.

The penultimate chapter describes the peculiarities of subsequent investigative and search operations. In particular, this includes the interrogation of the accused and the witnesses. The focus here is also on recognition, used to identify persons and things and to reconstruct the crime. This involves recreating the material conditions at the crime scene and therefore verifying the testimony of the witness, the accused or the co-accused.

The thesis concludes with a brief description of new methods that are applicable to murder investigations. In particular, it focuses on artificial intelligence, its benefits, but also the risks associated with its use.

The method of analysis of available literary sources was used during the writing of this thesis. Furthermore, the descriptive and comparative method was used.

The aim of the thesis was to provide a concise, but still as comprehensive view of the methodology of murder investigation as possible.

Key words

murder, methodology, investigation